PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

- Cena 70 lir

Leto XXVI. Št. 76 (7570)

TRST, torek, 31. marca 1970

V NOČI MED SOBOTO IN NEDELJO

Strahoten potres v azijskem delu Turčije
Po neuradnih vesteh preko 1000 mrtvih

Najhuje je poškodovano mesto Gediz, kjer je po potresu izbruhnil požar - Sneg in močan dež zelo otežkočajo reševanje

ANKARA, 30. — Katastrofalni potres je prizadel v soboto ponoči področje Kuetagya v zahodni Turčiji. Potres so čutili na celotnem področju Turčije, vendar je bil epicenter najbrže pri mestecu Gediz, ki ima okoli 10.000 prebivalcev in ki je skoro v celoti porušeno. Najhujši sunek je prizadel Gediz ob 23.06 po lokalnem času. Porušil in poškodoval je praktično vse hiše v mestu.

Močno so bile poškodovane tudi hiše v sosednjih vaseh in krajih. Ta sunek je trajal 48 sekund. Po malem pa se je vsa Turčija tresla vso noč med soboto in nedeljo, zadnje potresne sunke pa so zabeležili v ponedeljek. V Gedizu se je položaj še poslabšal, ker je pretrgana električna napeljava povzročila kratek stik in več požarov, ko so pričele goreti lesene hiše. Tudi zgradba gasilcev je bila porušena in so morali gasilce reševati njih kolegi iz sosednjih krajev.

Še vedno ni mogoče ugotoviti, koliko je smrtnih žrtev in so številke različne. Lokalni tisk piše o 1.000—2.000 mrtvih in okrog tri tisoč ranjenih. Do sedaj so znani uradni podatki, ki govore o 583 mrtvih.

Turški minister za stanovanja Hayrettin Nakipoglu, ki se je danes osebno ogledal nekatere najhuje prizadete kraje, je izjavil, da je mrtvih več kot tisoč, ranjenih pa preko štiri tisoč. Minister je dejal, da požari, sneg in dež otežkočajo reševanje ter da z vsako minuto narašča število smrtnih žrtev. Dejal je, da je v stalni zvezi z ministrskim predsednikom Demirelom, kateremu poroča o položaju.

V Gedizu so z veliko težavo pogasili močan požar, ki je zelo otežkočal reševanje. To področje vključuje kakih osemdeset vasi in zajema 1.730 kvadratnih metrov ter nekaj manj kot 60 tisoč prebivalcev. Računajo, da je imel potres rušilno moč 140 milijonov ton TNT. Najhujšemu sunku so nato sledili še drugi in je opazovalnica v Istanbulu zabeležila 150 potresnih sunkov.

Na celotnem od potresa poškodovanem področju grozi nevarnost epidemij. Vse vodovodne naprave so razrušene, voda je onesnažena in praktično ni nobenih gihienskih naprav več. Na tisoče brezdomcev je preživelo noč na prostem pod hudim dežjem in ob mrazu, ko ni niti pitne vode.

Mesto Gediz je praktično povsem porušeno in sta odstali celi samo srednja šola ter kmečka banka. Znana «Ulu Cami», ki so jo zgradili pred šeststo leti, se je porušila. Minaret se je zlomil v meteljih in se prevrnil na bližnjo hišo.

Po zadnjih vesteh še vedno hudo dežuje, ki je vse ceste spremenil v neprehodno blato. Zjutraj so zabeležili nove potresne sunke, vendar k sreči ni bilo več smrtnih žrtev. Današnje potresne sunke so zabeležili po vsej Anatoliji in tudi v evropskem delu Turčije.

Kljub resnim težavam se nadaljuje mrzlično odstranjevanje ruševin in je turški «rdeči polmesec» (podobna organizacija kot zapadni rdeči križ) poslal ponesrečencem večje število šotorov in drugih potrebščin. Vodo dovažajo s cisternami.

Zadušena zarota v Sudanu

KAIRO, 30. — Egiptovska tiskovna agencija MEN sporoča, da je bila danes v Kartumu največja manifestacija, kar jih to mesto pomni, v podporo sedanjim oblastem. Manifestanti so hkrati tudi demonstrirali proti poskusu državnega udara. Kot se je zvedelo, je vlada ta poskus že v kali zadušila. Po izjavah sudanskega obrambnega ministra pa je kljub temu prišlo do prelivanja krvi, kar je minister seveda obžaloval. Egiptovski listi obširno pišejo o teh dogodkih in poudarjajo, da je bilo v Sudanu precej ljudi aretiranih, ki bodo kmalu sojeni. Hkrati pa ugotavljajo, da so v zaroti zapleteni mnogi upokojeni častniki. Radio Ondurman je sporočil, da je libijski predsednik Gedafi poslal sudanskemu predsedniku Nimeiryju poslanico, v kateri pravi, da mu daje na razpolago oddelke svoje vojske, če bo treba v Sudanu s silo zadušiti protirevolucijo. Egiptovski listi poleg drugega tudi ugotavljajo, da zaroto v Sudanu podpirajo ZDA, ki se sedaj neposredno vmešavajo v Kambodži, v Kongu Brazzaville, v Jemenski republiki in v Sudanu, kjer podpirajo secesionistične sile. Iz Kaira sporočajo, da je bilo v Sudanu med spopadi z zarotniki 36 vojakov in policistov ubitih.

Kurdi v novi iraški vladi

BAGDAD, 30. — Tu so danes sporočili, da je bila izvršena preosnova vlade in da je stopilo v novo vlado pet kurdskih ministrov, kot je bilo to dogovorjeno s sporazumom 11. t.m., s katerim je prišlo do pomiritve med osrednjo iraško vlado in Kurdi. Nova vlada ima 24 ministrov, med katerimi je, kot smo že omenili, pet Kurdov, ki ima sledeče resorje: ministrstvo za socialno skrbstvo in občinske zadeve, ministrstvo za razvoj severnih pokrajin, ministrstvo za javna dela in stanovanja, ministrstvo za kmetijstvo in enega državnega tajnika.

PRAZNIK, SONCE, MORJE...

Dva zaporedna praznična dneva in toplo spomladansko sonce po nevšečni zimi so priklicali v naravo mnogo meščanov in prvih turistov. Kdor je imel avto, motor ali katerokoli prevozno sredstvo, si je izbral daljšo turo in obiskal očarljivo kraško okolico ali istrsko obalo. Druge pa je priklical zvonec na čolnu, ki kroži po tržaškem zalivu. Kdo bi se ne prepustil prijetnemu lenarjenju na krovu čolna, ko drsi po morskih valovih, bleščečih se v prvem soncu? Med temi je bilo tudi več tujcev, ki so obiskali naše mesto iz več ali manj oddaljenih krajev, iz Slovenije, Avstrije in Furlanije

VČERAJ V REGGIO EMILII

Preko 200.000 ljudi na pogrebu Cervija

Partizanske delegacije iz številnih držav - Govora Parrija in Amendole

REGGIO EMILIA, 30. — Preko 200 tisočglava množica se je zbrala na osrednjem Trgu svobode na pogrebni svečanosti za «očetom Cervijem», ki je umrl v petek v starosti 95 let. Iz vse Italije so prihiteli ljudje in številne partizanske delegacije iz drugih držav, da bi se poslednjič poklonili spominu očeta, kateremu so fašisti pobili sedem sinov.

Na trgu je bilo preko 1600 zastav občin, partizanskih združenj in odporniških organizacij, na stotine vencev in med njimi velik venec, ki sta ga nosila dva oklepnika in katerega je poslal predsednik republike Saragat.

Nekaj po 14. uri so krsto s poslednjimi ostanki prenesli iz občinskega poslopja bivši partizani na ramah, za njimi pa so bili predstavniki oblasti in na prvem mestu predsednik poslanske zbornice Pertini, predstavnik senata sen. Lombardi, prefekt kot predstavnik vlade ter gen. Mazzi kot predstavnik obrambnega ministrstva. KPI so zastopali Amendola, posl. Jotti, sen. Secchia, sen. Colombi in bivši župan Bologne Dozza, za PSIUP so bili prisotni poslanca Ceracolo in Lami ter sen. Civigni, prisotne so bile tudi delegacije PSI, PSU, PRI in KD. Partizansko združenje je zastopal predsednik Boldrini.

V žalnem sprevodu so bile delegacije partizanskih združenj: Nemške demokratične republike, Bolgarije, Romunije, SZ, Madžarske, Jugoslavije, Poljske, Češkoslovaške in številni partizani, ki so bili odlikovani z zlatimi medaljami.

Na krsti iz temnega lesa je bil bronast napis Alcide Cervi, zraven pa na rdeči blazinici sedem srebrnih kolajn, ki so jih prejeli bratje Cervi.

Sprevod se je razvil do Trga svobode, kjer je bila žalna svečanost. Za krsto so nosili veliko sliko Cervija in sedem manjših slik njegovih sinov. Prvi je spregovoril župan Reggio Emilije Renzo Bonazzi, ki je prečital najbolj značilne sožalne brzojavke, ki jih je prejela družina iz Italije in z vsega sveta.

Nato je govoril Ferruccio Parri, ki je dejal, da vidimo v očetu Cerviju očeta vsega odporniškega gibanja. Nato je Parri nadaljeval, da se prav gotovo ne spominjamo pokola sedmih bratov iz maščevalnega čuta, temveč zato da se te stvari ne bodo ponovile. Žal pa še vedno čujemo vojni hrup in obstaja nevarnost za mir, za kar je potrebna učinkovita aktivnost, da se zaščitijo pravice človeka.

Osrednji govor je imel Giovanni Amendola, ki je ugotovil, da v «očetu Cerviju vidimo human izraz komunizma». Omenil je pokol sedmih bratov in dejal, da je tu zgodovina že postala legenda. Tragedija te družine ni neki osamljen pojav, kot odporniško gibanje v celoti ni nekaj spontanega, temveč je eksplozija osvobodilnih sil italijanskega ljudstva, ki je dozorelo v dolgi in pogosto nesrečni izkušnji boja. Zaradi tega se to gibanje ni izčrpalo s kratkotrajnim plamenom junaštva temveč se nadaljuje v težavni poti naše dežele k napredku.

Komunistični predstavnik je nato ugotovil, da je bil Cervi zadnjih 25 let priča odporniškega gibanja, da bi se vsejano seme ne zgubilo, temveč bi vzklilo v zavesti nove Italije. Vedno se je zavzemal za pozitivne vrednosti: za ljubezen do domovine, ki pomeni internacionalistični čut in voljo do miru, za enotnost družine, za vzgojo mladine v svobodi, za dobro opravljeno delo kot pogoj za splošni napredek, za osebno poštenost, da se bori s korupcijo, spoštovanje do političnega nasprotnika, toda odločno borbenost proti strahopetnim nasilnežem.

Amendola je zaključil, da gre Italija sedaj naprej, da se je spremenila po zaslugi ljudi, kot so bili «oče Cervi» in kot jih je mnogo nepoznanih, ki pa niso dovolili, da bi bile zaman žrtve odporniškega gibanja.

Posmrtne ostanke so nato prenesli na pokopališče v kraju Campegine, kjer so jih pokopali na istem kraju, kjer že počiva njegova umrla soproga Genoveffa in sedem sinov. Malo pokopališče je preplavljeno z rožami in z venci.

Podgorni na obisku v Iranu

TEHERAN, 30. — Predsednik vrhovnega sovjeta SZ Nikolaj Podgorni je sedaj na uradnem obisku v Iranu in se je danes razgovarjal s predsednikom vlade emirom Abbasom Hoveido in z zunanjim ministrom Aedeshirom Zahedijem. Razgovori so se nanašali predvsem na dvostranska vprašanja.

POLOŽAJ NA AZIJSKEM JUGOVZHODU SE ZAOSTRUJE

V Kambodži narašča oboroženi upor proti režimu generala Lon Nola

Vlada v Phnom Penhu nima več nadzorstva nad celotnim kamboškim ozemljem - Poziv varnostnemu svetu OZN - Protiofenziva sil v Južnem Vietnamu - Laoški parlament odbil predloge Patet Laa

PHNOM PENH, 30. — Položaj v Kambodži je izredno napet. Odpor proti novemu režimu generala Lon Nola narašča, nekateri deli države so že v rokah upornikov. Iz vzhodnih pokrajin poročajo o bojih med vladnimi enotami in upornimi silami, medtem ko je vlada v Phnom Penhu pozvala varnostni svet OZN, naj pošlje opazovalce, da bi ugotovili prisotnost čet Severnega Vietnama in FNO na kamboškem ozemlju.

Skoraj vse vesti, ki prihajajo iz Kambodže, so iz vladnih krogov in je zato iz njih težko razbrati dejanski položaj v državi. Na splošno skuša režim generala Lon Nola prikazati upor v Kambodži kot rezultat delovanja vietnamskih sil, tako da uradna poročila sploh ne govorijo o upornikih, pač pa le o Vietnamcih ali o «vietkongovcih». Postaja pa jasno da vlada ne kontrolira več celotnega kamboškega ozemlja ter da je nevarnost državljanske vojne zelo velika.

Vlada v Phnom Penhu je izdala danes poročilo, da so se «vietnamske komunistične sile poslužile vseh sredstev, da bi prisilile prebivalce naselij, da bi se pridružili njihovim prevratniškim manevrom». Sile FNO naj bi z orožjem prisilile prebivalstvo, da se je udeležilo protivladnih demonstracij, do katerih je prišlo v sedmih kamboških pokrajinah, ki mejijo na Vietnam. Poročilo trdi, da je bilo najmanj trideset oseb ki niso hotele sodelovati na demonstracijah, ubitih. 26. marca pa naj bi «vietkongovske skupine prisilile kamboške državljane, da so stopili na kamione in se odpeljali proti Phnom Penhu». Vladno poročilo se zaključuje enfatično: «Mar hočejo vietnamski agresorji povzročiti tretjo svetovno vojno?»

Nič bolj zanesljive niso vesti, ki jih je bilo mogoče dobiti v Sajgonu od potnikov iz Phnom Penha. Ti so trdili, da so Sihanukovi pristaši ubili na stotine ljudi ter da so bili najhujši incidenti v Kompong Chamu, kjer so vladne sile ubile 27 upornikov. V diplomatskih krogih v Sajgonu pa trdijo, da je med spopadi preteklih dni izgubilo življenje najmanj petdeset oseb. V južnovietnamski prestolnici trdijo tudi, da so vesti o prodiranju čet FNO proti Phnom Penhu pretirane.

Vsekakor pa je položaj v državi zelo resen. Danes so sicer odprli letališče v Phnom Penhu, kjer pa še traja policijska ura in kjer so uvedli cestne bloke. Vse ceste, ki peljejo proti meji z Vietnamom, so zaprte za promet. Uponiške sile naj bi se bile utaborile kakih petdeset kilometrov od prestolnice.

O spopadih med vladnimi četami in uporniki so vesti dokaj nejasne. Po poročilih radia Phnom Penh so «vietkongovske enote» sprožile napade v petih pokrajinah ob meji z Vietnamom ter zasedle številna naselja. Pokrajine Kampot, Prey Veng, Kompong Cham, Kratie in Stung Treng so vsaj delno pod nadzorstvom upornikov.

Kamboška vlada je danes ponovno povabila Severni Vietnam in južnovietnamsko začasno revolucionarno vlado, naj znova začneta razgovore o umiku sil Hanoja in FNO iz Kambodže. Vlada je tudi pozvala prebivalstvo, naj se ne pridružuje upornikom ter naj izroča vladnim oblastem orožje, ki bi ga dobili od Vietnamcev, po drugi strani pa je spet pozvala rezerviste, naj se javijo vojaškim oblastem. Sam general Lon Nol pa je skušal minimizirati incidente zadnjih dni, češ da so jih povzročili «vietkongovski agitatorji», ter trdil, da problem ni tako hud in da ga bodo z lahkoto rešili. Lon Nol je tudi zanikal, da bi prišlo v zadnjih dneh v bližini meje z Vietnamom do pogajanj med kamboškimi, južnovietnamskimi in ameriškimi častniki. General je končno sporočil, da je kamboška vlada sklenila vrniti ZDA ameriško ladjo «Columbia Eagle», ki sta jo dva člana posadke prisilila, da je pristala v Kambodži. Kot je znano, je ladja prevažala orožje na Tajsko. Že od 13. marca je ameriška ladja v pristanišču Sihanukville. Neka nevtralna država — verjetno Indija — bo izpolnila vse formalnosti za vrnitev ladje Američanom.

Med tiskovno konferenco, ki jo je imel danes v svoji rezidenci, je Lon Nol nakazal možnost, da bi njegova vlada prosila ZDA za orožje, «če bi položaj to zahteval». Po besedah generala pa naj bi do tega prišlo samo, če bi se položaj poslabšal in če bi se vsi diplomatski poskusi, da bi dosegli umik vietnamskih čet iz države, izjalovili. Vsekakor pa je Lon Nol dejal, da bi samim kamboškim silam v tem trenutku ne uspelo «odgnati Vietkongovcev iz nacionalnega ozemlja».

V Južnem Vietnamu se je vojaški položaj medtem zaostril zaradi protiofenzive, ki so jo sprožile sile FNO na področju ustja reke Mekong v bližini meje s Kambodžo. V zadnjih dveh dneh so osvobodilne enote sprožile vrsto napadov proti ameriškim in sajgonskim taboriščem. Južnovietnamska vojaška šola v Chi Langu je že dva dni pod ognjem topništva FNO. Pri napadu na šolo je bilo šest vojakov ubitih, 174 pa ranjenih.

V Sajgonu so medtem sporočili, da se bo 2. aprila začel proces proti kakim štirideset študentom sajgonske univerze, ki jih obtožujejo «protikomunističnega delovanja».

Tudi vesti, ki prihajajo iz Laosa, so zaskrbljujoče. Možnosti politične rešitve spora so danes znatno manjše, potem ko je laoška narodna skupščina v bistvu zavrnila predloge v petih točkah Patet Laa. Skupščina se je sicer izrekla za odprtje razgovorov s predstavniki domovinske fronte, po drugi strani pa se je uprla prekinitvi ameriškega bombardiranja laoškega ozemlja, ki je pod nadzorstvom sil Patet Laa. Preden bo predsednik Suvana Fuma dokončno odgovoril na predloge Sufanuvonga, bo moral poslušati še mnenje kraljevega sveta in nekaterih vidnih političnih predstavnikov, vendar je malo verjetno, da bi ti pristali na predloge domovinske fronte.

Luns o položaju na Bližnjem vzhodu

AMSTERDAM, 30. — Holandski zunanji minister Luns se je danes vrnil v Amsterdam z obiska v Libanonu, Jordaniji in Egiptu. Ob povratku je izjavil, da se položaj na Bližnjem vzhodu iz dneva v dan slabša. Luns je poudaril, da je sedaj edina podlaga za politično rešitev tega vprašanja, resolucija OZN od 22. novembra 1967.

Holandski zunanji minister je še posebno poudaril, da ni bil na Bližnjem vzhodu v vlogi posredovalca marveč le neke vrste «pismonoša». Izjavil je, da bo kmalu poslal informativno poročilo izraelskemu zunanjemu ministru o svojih vtisih, brez komentarja. Hkrati je dejal, da bo o svojem potovanju po Bližnjem vzhodu obvestil tudi glavnega tajnika OZN U Tanta.

Posredovanje libijske vlade za rešitev krize v Libanonu

Sirci že nekaj dni napadajo izraelske položaje na gričevju Golan

BEJRUT, 30. — Preteklo noč sta bila izvršena še dva atentata v glavnem libanonskem mestu proti ameriškemu kulturnemu centru in sedežu ameriške banke. Eksplozije so napravile le lažjo materialno škodo. Takoj po atentatih je Ljudska fronta za osvoboditev Palestine izjavila, da so oba atentata izvršili njeni člani. Sporočilo pravi, da so proti banki izstrelili nekaj raket, v ameriškem kulturnem centru pa so podtaknili dinamit. Ista organizacija je izjavila, da je izvršila prejšnje dni napade z raketami proti petrolejski čistilnici «Medreco», last ameriškega kapitala.

Zaradi atentatov na razne ameriške urade in ustanove so policijske oblasti v Bejrutu sprejele stroge varnostne ukrepe okrog vseh sedežev ameriških ustanov. Vse zgradbe, kjer je kak ameriški urad, so zastražene. Prav tako je policija zastražila tudi urade ameriških letalskih družb.

V zvezi z izjavami libanonskega ministra za notranje zadeve Jumblatta ter pisanjem libanonskih listov, da je bila v prejšnjih dneh v Libanonu na tajnem obisku ameriška vojaška misija, ki je imela stike z «libanonskimi falangisti» ter jih naščuvala na napade proti palestinskim gverilcem, je predstavnik zunanjega ministrstva ZDA te vesti zanikal. Politični opazovalci v Bejrutu pa ugotavljajo, da ni zgolj slučaj, da je prišlo do spopadov v prejšnjih dneh med falangisti in Palestinci takoj po objavi vesti o tajnem obisku ameriške vojaške misije v Libanonu.

Zaradi velikega obsega, ki so ga zajeli spopadi med libanonsko krščansko desničarsko organizacijo «libanonski falangisti» in člani palestinskega osvobodilnega gibanja, kar je grozilo da pride v Libanonu do državljanske vojne, je prispel v Bejrut libijski zunanji minister Saleh Bouessir, ki se je danes sestal z libanonskim predsednikom vlade. Po sestanku je predsednik vlade Karame izjavil, da so govorili predvsem, kako premostiti sedanjo notranjo krizo v Libanonu, «v korist palestinske stvari in v okviru libanonske suverenosti». Predsednik vlade je tudi zagotovil, da bo Libanon spoštoval kairske sporazume glede palestinskih gverilcev na libanonskem ozemlju. Pozneje se je libijski zunanji minister sestal tudi z voditeljem «libanonske falange», prometnim ministrom Gemayelom.

V Damasku so uradno sporočili, da so sirske edinice ponovno napadle štiri izraelske postojanke na področju gričevja Golan. Napad je trajal tri ure. Zvečer so vojaški krogi v Damasku sporočili, da je sirska vojska danes popoldne ponovno prešla v napad in uničila dve izraelski utrjeni postojanki onstran črte o prekinitvi ognja. To je že tretji zaporedni napad sirske vojske na izraelske položaje. Po vesteh iz sirskih vojaških krogov so Sirci v teh treh akcijah «napadli skupno 25 izraelskih postojank in prizadeli sovražniku velike izgube». Sami pa so imeli dva mrtva in tri ranjene. V Izraelu pa so ostro odgovorili na te sirske napade in pravijo, da čene bodo kmalu prenehali, bo morala Sirija nositi posledice izraelskih protiukrepov. Izraelski list «Hatzofen» danes piše, «da če hoče Damask videti svoja predmestja v ruševinah, naj nadaljuje z nevarno igro, ki jo je pravkar začel». V zvezi s sirskimi napadi je izraelski predstavnik pri združenih narodih poslal predsedniku varnostnega sveta pismo, v katerem ga obvešča o položaju, ki je nastal «na izraelsko - sirski meji zaradi nadaljevanja agresivnih dejanj Sirije proti Izraelu».

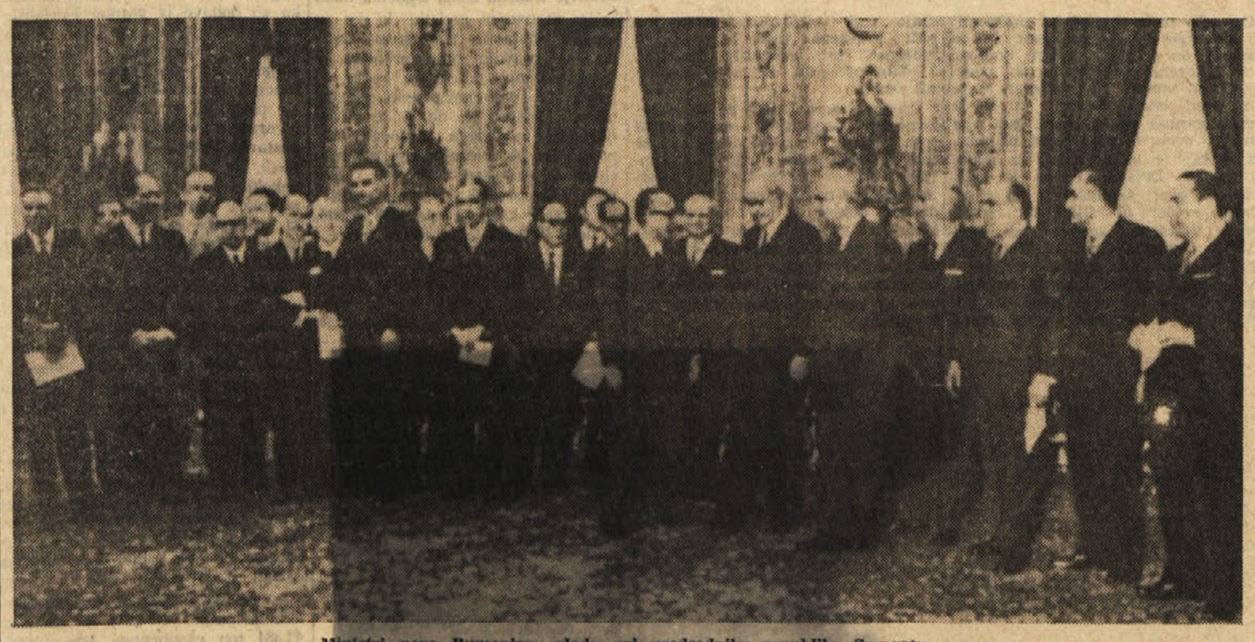

Ministri nove Rumorjeve vlade pri predsedniku republike Saragatu

V četrtek prva seja nove vlade posvečena imenovanju podtajnikov

Pred razpravo v parlamentu bo verjetno še ena seja vlade o programski izjavi

RIM, 30. — Prva seja nove štiristranske Rumorjeve vlade bo v četrtek, 2. aprila. Na tej seji bodo razdelili dolžnosti med ministri brez listnic, istočasno pa bodo tudi imenovali podtajnike raznih ministrstev, pri čemer gre ponovno za zapleteno alkimistično operacijo tehtanja vplivov posameznih strank in kar je še težje vpliva, ki ga imajo razne struje v strankah.

Vlada se bo predstavila parlamentu 7. aprila in je zelo verjetno, da bo Rumor sklical pred tem še eno sejo vlade, da bo predložil v odobritev programske izjave. V tej zvezi se omenja ali soboto ali ponedeljek.

Jutri se sestane osrednje vodstvo KPI in še istega dne tudi vodstvo republikanske stranke, ki mora imenovati novega namestnika tajnika stranke po smrti inž. Salmonija in tudi imenovati kandidate za podtajnike iz vrst PRI. Z izbiro podtajnikov se bosta v sredo ukvarjali vodstvi demokristjanskih skupin v senatu in v poslanski zbornici. V četrtek se sestane centralni komite PSIUP.

Čestitke Ribičiča Marianu Rumorju

BEOGRAD, 30. — Predsednik zveznega izvršnega sveta Mitja Ribičič je ob sestavi nove italijanske vlade v svojem imenu in v imenu zveznega izvršnega sveta brzojavno čestital ministrskemu predsedniku Rumorju in izrazil prepričanje, da bodo njegovi napori na tako odgovornem mestu prispevali k nadaljnjemu razvoju vsestranskega sodelovanja in prijateljstva ter dobrososednih odnosov med Jugoslavijo in Italijo.

V brzojavni čestitki zunanjemu ministru Aldo Moru, je državni tajnik Mirko Tepavac med drugim izrazil prepričanje, da se bo tudi v bodoče nadaljevalo dosedanje uspešno sodelovanje in da se bodo nadaljevala zavzemanja za poglobitev in napredek prijateljskih odnosov in dobrega sosedstva med obema državama.

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 14,3, najnižja 4,6, ob 19. uri 11,7, zračni tlak 1016,2 stalen, veter 6 km jugozahodni, vlaga 50 odst., nebo pooblačeno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 8,7 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, TOREK, 31. marca BENJAMIN
Sonce vzide ob 5.48 in zatone ob 18.31 — Dolžina dneva 12.43 — Luna vzide ob 2.57 in zatone ob 11.16.
Jutri, SREDA, 1. aprila BOGOMILA

OB RAZPRAVI V DEŽELNEM SVETU

Vsebina zakonskega osnutka o deželnih ukrepih v prid izseljencem in svojcem

Dežela bo prispevala za podporno dejavnost po 150 milijonov lir na leto - Ustanovili bodo tudi deželni sosvet za vprašanje izseljencev

Deželni svet je začel pred velikonočnimi prazniki razpravo o zakonskem osnutku deželnega odbora o posegih v prid izseljenim delavcem in njihovim družinam ter o zakonskem predlogu svetovalcev KPI in PSIUP o ustanovitvi deželnega posveta o izseljevanju ter o ukrepih v prid izseljencem in njihovih družinam v Furlaniji - Julijski krajini. Kot se skoraj vedno dogaja, je najprej predložila svoj predlog leva opozicija in šele nato svoj osnutek večina, oziroma deželni odbor. V pristojni komisiji pa so predlog opozicije in osnutek odbora delno združili, kar velja tudi za naslov zakonskega osnutka, ki se sedaj glasi: «Ustanovitev deželnega sosveta za izseljenstvo in ukrepi v prid izseljenim delavcem in njihovim družinam.

Zakonski osnutek je sestavljen iz 22 členov. Prvi člen vsebuje predhodna določila in pravi, da deželna uprava v okviru svojih pristojnosti, politike gospodarskega načrtovanja in maksimalne zaposlitve, ki naj pospešuje vračanje izseljencev, moralno zaščito, gmotno podpiranje in družbeni povzdig izseljenih delavcev in njihovih družin. Za usklajevanje teh ukrepov skrbi odborništvo za delo in socialno skrbstvo. Pri tem odborništvu se v ta namen ustanovi deželni urad za vprašanja izseljencev.

Drugi člen določa, da se pri istem odborništvu ustanovi deželni sosvet za izseljenstvo. V njem so: deželni odbornik za delo, ki opravlja vlogo predsednika, po en predstavnik vsake pokrajinske uprave, en predstavnik Karnijske skupnosti, 15 predstavnikov izseljencev, ki jih predlagajo izseljenska združenja, trije predstavniki sindikatov, štirje predstavniki patronatov, trije predstavniki delodajalcev, en predstavnik trgovinskih zbornic iz dežele, en predstavnik deželnega urada za delo, en funkcionar odborništva za delo in dva strokovnjaka Člani sosveta bodo opravljali svoje naloge štiri leta. Vsaka štiri leta sosvet za izseljenstvo imenuje z odlokom predsednika deželnega odbora.

Člen 4 določa naloge sosveta, ki izreka svoje mnenje o izseljenstvu s posebnim poudarkom na deželno načrtovanje; predlaga razne rešitve za vprašanja izseljencev in njihovih družin, zlasti gospodarska in podporna; izreka mnenja o letni porazdelitvi izdatkom za pomoč izseljencem. Člen 5 predpisuje, da deželni odbor po posvetovanju s sosvetom sprejme sklep o njegovem poslovniku, in sicer najkasneje šest mesecev od njegove umestitve.

Člen 6 določa, da se posamezne občine pooblastijo, da dajejo pomoč potrebnim izseljencem in njihovim družinam. Ta pomoč lahko zavzema razne oblike: občina vrača izseljencu, ki se za stalno vrne v domovino na delo, zaradi upokojitve ali invalidnosti, potne stroške, kar velja tudi za njegove svojce; daje mu pomoč za prve izdatke, ko se vrne domov, kjer se zaposli; prispeva za plačevanje vzdrzevalnine v posebnih domovih za izseljence, ki se vrnejo domov onemogli in nihče v družini ne skrbi zanje; prispeva za plačevanje oskrbnine v bolnišnicah, če nima izseljenec pravice do zdravljenja v bolnišnicah na račun zavarovalnih zavodov, ter daje v primeru potrebe izredne podpore. Člen 7 določa, da lahko občine prevzamejo stroške za vzdrževanje otrok izseljencev v gorskih ali obmorskih otroških kolonijah. Člen 8 predpisuje, da se morajo občine pri dajanju pomoči ravnati po navodilih deželnega odbora. Nadzorstvo nad zadevnimi občinskimi sklepi opravljajo pokrajinski nadzorstveni odbori, kot velja tudi za vse druge upravne sklepe. Dežela vrača občinam izdatke v omenjene namene vsake štiri mesece.

Člen 11 določa, da lahko daje dežela otrokom izseljencev študijske štipendije in podpore za obiskovanje srednjih šol, univerz in strokovnih tečajev. Deželna uprava pa lahko poskrbi tudi za tečaje za usposabljanje in preusposabljanje izseljencev z namenom, da jim omogoči zaposlitev doma, to je, da jih prikliče nazaj v domovino. Dežela lahko daje tudi prispevke ustanovam, ki skrbe za izseljence. Prav tako daje dežela tudi izseljencem prispevke za gradnjo ljudskih in cenenih stanovanj na podlagi zakona št. 27 z dne 29. decembra 1967, pri čemer uživajo večje ugodnosti kot ostali prebivalci, to je, da daje dežela zanje lahko 2 odstotka prispevka več za plačevanje obresti kot drugim.

Člen 16 določa, da lahko dežela podpira tudi razne pobude socialnega značaja v prid izseljencem v inozemstvu. Prav tako podpira razne publikacije, katerih namen je utrditi vezi izseljencev z rodnimi kraji. Člen 19 pa določa, da bo dežela prispevala v vse omenjene namene po 150 milijonov lir na leto za dobo 4 let.

Poročilo k zakonskemu osnutku je pripravil svetovalec Romano (KD). Med drugim je omenil v njem zaključne deželne konference o izseljenstvu v Vidmu. Zatem je poudaril, da mora deželni odbor odločno zahtevati od vlade, da stalno upošteva negativne posledice izseljevanja za našo deželo ter da se na mednarodni ravni zavzema, da se zagotovijo delavcem v tujini čimboljši moralni, gospodarski in socialnozavarovalni pogoji. Namen samega zakonskega osnutka pa je, da se z raznimi deželnimi ukrepi olajšajo neugodne razmere izseljencev. V zvezi s tem je tretja komisija deželnega sveta proučila zakonski osnutek deželnega odbora in zakonski predlog KPI-PSIUP. V zvezi s samo razpravo o sonutku in predlogu pa je poročevalec v svojem poročilu naglasil, da je odbornik Stopper zagotovil, da bodo omenjeni prispevek 150 milijonov lir na leto zvišali, če se pokaže, da ne zadostuje. Vsekakor so v komisiji zakonski osnutek odobrili le predstavniki vecine.

7. aprila seja občinskega sveta

Tržaški občinski svet se bo sestal po prekinitvi zaradi velikonočnih počitnic, v torek, 7. aprila. Na tej seji bo župan, po vsej verjetnosti, sporočil občinskim svetovalcem sklep odbora, da prevzame odbornik Hreščak resor za industrijske dejavnosti in ACEGAT, dr. Dolhar pa dobrodelnost.

Tudi številka «9» v pokoj

Danes zadnja vožnja zadnjega tramvaja

Drevi bo s tržaških ulic in trgov izginil zadnji tramvaj. Po barkovljanski šestici bo namreč izginila tudi svetoivanska devetica in tako ne bomo od jutri naprej več videvali po Trstu tramvaja, ostal bo le spomin na splošno ljudsko prometno sredstvo, ki se je moralo umakniti pred zahtevami sodobne motorizacije. Drevi ob 20.35 bo tramvaj štev. 9 zadnjič odpeljal od Sv. Ivana po Ul. Giulia, Ul. Battisti, Trgu Goldoni in Korzu do Sv. Andreja, oziroma Elizejskih poljan, ob 21.15 pa se bo vrnil na zadnjo pot v remizo pri Sv. Ivanu.

Tramvaj št. 6 in tramvaj št. 9 sta bila znana kot kopališka tramvaja in sta poleti imela odprte prikolice. Ko ni bilo po mestnih ulicah še toliko avtomobilov in smradu je bila vožnja s takimi prikolicami prijetna in zabavna.

Prvi tramvaj s konjsko vprego je začel voziti v Trstu leta 1883, leta 1900 pa smo dobili tramvaj na električni pogon in dosegli 11 tramvajskih prog. Dolgo let je vzdržal tramvaj, po zadnji vojni pa so izmirale proge druga za drugo. Ostane, seveda, še openski tramvaj, ki pa ne velja za mestno progo

SKLEP PETKOVE SKUPŠČINE

Od danes nove stavke v Arzenalu-Sv. Marku

Po oddelkih bodo stavkali na razčlenjen način, dokler ne bo uprava priznala tudi njim proizvodne nagrade

V «združenem» podjetju Arzenal-Sv. Marko se začne danes enoten sindikalni nastop, ki bo predvidoma trajal nekaj tednov, dokler ne bo uprava Italcantieri klonila in priznala delavcem enakopravno ravnanje tudi glede proizvodne nagrade, ki jo prejemajo drugod

Sklep o obnovitvi sindikalnega nastopa so delavci sprejeli soglasno na splošni in enotni skupščini vseh delavcev združenega podjetja, se pravi ladjedelnice in arzenala. Brez dvoma je skupščina bila važna ,saj je bila prva, ki so se je — v skladu z določili in pravicami nove delovne pogodbe, ki so si jo izojevali v «vroči jeseni» — udeležili tudi sindikalni voditelji. V kolikor gre za najvažnejši tržaški podjetji, so se skupščine udeležili tajniki krajevnih pokrajinskih kovinarskih sindikalnih zvez FIOM CGIL Pino Burlo, FIM CISL Cruciatti in SLM CGdL dr. Fabricci.

Skupščina je potekala v petek, med triurno stavko v ladjedelnici in arzenalu. Delavci so zapustili svoja delovna mesta in se zbrali v velikem prostoru obrata ladijskih kovačev (fabbri nave) in se dogovorili, da bodo organizirali vrsto razčlenjenih stavk v obratih, oddelkih in vseh delavnicah, ki so kakorkoli povezane s «tekočo» proizvodnjo. Stavke bodo kratke, trajale bodo namreč vsega po pol ure, bodo pa zato bolj učinkovite, ker bodo delavcem prizadele najmanjšo škodo, upravi in podjetju pa občuten zastoj, dokler ne bodo priznali proizvodne doklade tudi tem tržaškim kovinarjem.

Smrt v kopalnici iz neznanih vzrokov

Včeraj popoldne so pripeljali v bolnišnico 22-letno Marino Francesco por. Bradaschia iz Ul. Aleardi 3, kateri niso mogli več nuditi zdravniške pomoči. Mlada žena, ki zapušča dva otroka, je bila že mrtva. Vzrokov na prvi pogled niso mogli ugotoviti in verjetno jih bodo odkrili le pri obdukciji. Ugotovili so le, da je Bradaschieva umrla včeraj popoldne med 15.15 in 16.15.

Njen mož je povedal, da se je hotela žena okopati in je šla v kopalnico, medtem ko je on pazil na otroka. Ker se mu je zdela njena odsotnost predolga, je šel v kopalnico, kjer je našel ženo v nezavesti. Takoj jo je prenesel na posteljo, kjer jo je zaman skušal z umetnim dihanjem obuditi.

Literarno-glasbeni večer v Avditoriju

Pod okriljem tržaškega Britanskega filmskega kluba bo danes ob 9. uri v dvorani Avditorija večer elizabetijanske glasbe, poezije in drame. Zelo obsiren spored bodo izvajali recitatorja-gledališka igralca Joyce Templeton in John Garrett, flavtist Miloš Pahor, Dina Slama (spinet) in duo Pahor-Slama. Med branimi teksti v poeziji in prozi prevladujejo dela W. Shakespeareja, glasbene točke pa so dela raznih avtorjev od anonimnih do Johna Dowlauda, Thomasa Wyatta, Ben Jonsona, Williama Byrda, Williama Lawesa, Petra Philipsa, Johna Bulla, Martina Peersona in drugih.

V Slovenskem klubu bo predaval danes, 31. marca ob 20.30 dr. FRANCE BERNIK, tajnik SLOVENSKE MATICE o zanimivi temi

RAZGLEDI PO SLOVENSKI EROTIČNI POEZIJI

Predavatelj, ki je že večkrat privabil številne poslušalce, bo tudi tokrat na privlačen način posredoval temo predavanja, ki je je polna slovenska pesem.

Vljudno vabljeni.

Slovensko gledališče v Trstu
KULTURNI DOM

V četrtek, 2. aprila ob 16. uri,
v petek, 3. aprila ob 16. uri,
v soboto, 4. aprila ob 16. uri

Pavel Golia
SNEGULJČICA
mladinska igra v osmih slikah

Prodaja vstopnic ob delavnikih od 12. do 14. ure in eno uro pred začetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma, ob nedeljah in praznikih eno uro pred začetkom. Rezervacije po telefonu 734265.

SPD «TABOR» — OPČINE

vabi na predavanje slovenskega filma

LUCIJA

danes, 31. marca, v Prosvetni dvorani, ob 20.30 uri.

Vstop prost!

Opozarjamo na komemorativno potovanje

v Dachau, Gusen, Mauthausen in Begunje (od 30. aprila do 5. maja), ki ga organizira Združenje bivših političnih deportirancev (Ul. Crispi 3-c).

Vpišite se čimprej.

V prostorih Prosvetnega društva v Skednju razstavljata Silvester
GODINA
in Vladimir
RAŽEM

Razstava je odprta do 2. aprila ob delavnikih od 17. do 20., VSTOP PROST.

Gledališča

NEMSKI KULTURNI KLUB

V soboto, 4. aprila ob 21. uri bo v Nemškem kulturnem klubu koncert godalnega ansambla «Amati ensemble» pod vodstvom Rainerja Koeblla iz Berlina. Na sporedu je Beethovnov Koncert za dve violini in godala BMW 1043, Brahmsov sekstet op. 18 ter Dvoržakova Serenada za godala op. 22.

POLITEAMA ROSSETTI

1. aprila se bo tržaško stalno gledališče predstavilo s Pirandellovo dramo «Non si sa come», ki jo bodo ponavljali do 12. istega meseca.

Razstave

Razstava o taboriščih

v veži Kulturnega doma je odprta vsak dan od 9. do 20. ure.

Opozarjamo, da bo razstava odprta samo še danes, 31. marca.

Znani slovenski slikar AVRELIJ LUKEŽIČ razstavlja v Tržaški knjigarni, v Ul. Sv. Frančiška 20, kakih deset svojih del iz novejšega časa. Dela obsegajo v glavnem folklorno motiviko.

V umetnostni galeriji «La Lanterna» bo razstavljal od 1. do 16. aprila Giulio Piccini. Otvoritev razstave bo v petek, 1. aprila ob 19. uri.

V umetnostni galeriji «Russo» v Pasaži Rossoni bo od 1. aprila razstavljal slikar Sergio Cernecca. Otvoritev razstave bo v petek, 1. aprila ob 11. uri.

V stalni galeriji Cesare Sofianopulo na Largo Papa Giovanni 6 fluorescenčnega slikarstva Giuliana Kirchmayra. Razstava je pod pokrovitelstvom deželnega sindikata lepih umetnosti. Razstava bo odprta vse dni od 10,30 do 12,30 in od 18,30 do 20.30 do 12. aprila.

Kino

Nazionale 15.00 «Satyricon», Ugo Tognazzi, Tina Aumont, Mario Carotenuto, Franco Fabrizi, Graziella Granata, Valerie Lagrange, Francesco Pau. Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Eden 15,00 «Alice nel paese delle meraviglie». Sledi dokumentarni film «Cacciatori eschimesi».

Fenice 15.30 «I girasoli», Sofia Loren, Marcello Mastroianni. Technicolor.

Grattacielo 16.00 «Patton, generale di acciaio», George C. Scott, Karl Malden. Barvni film.

Excelsior 15.00 «Zabriskie Point». Antonionijev film. Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Ritz 15.00 «La contestazione generale», Vittorio Gassman, Nino Manfredi, Alberto Sordi. Technicolor. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Filodrammatico Zaprto. Jutri: «L'albero di Natale».

Alabarda 15.15 «Queimada». Film Gillo Pontecorva, Marlon Brando, Renato Salvatori. Technicolor.

Aurora 16.30 «Gli avvoltoi hanno fame», Clint Eastwood. Technicolor.

Cristallo 16.30 «Good bye mister Chips», Peter O Toole in Petula Clark.

Capitol 16.30 «Hello Dolly», Barbra Streisand.

Moderno 16.00 «Pensiero d'amore». Mal. Silvia Dionisio.

Impero 16.30 «Il maggiolino tutto matto». Technicolor.

Vittorio Veneto 16.00 «Amore mio aiutami». M. Vitti in A. Sordi.

Ideale 14.15 «El Verdugo», Jim Brown, Raquel Welch.

Abbazia «La morte sull'alta collina». Peter Lee Lawrence. Technicolor.

Astra 16.30 «I complessi», Alberto Sordi, Ugo Tognazzi, Nino Manfredi.

KINO «IRIS» PROSEK

danes ob 19.30 barvni western film:
TRE CONTRO TUTTI
Igrajo: Frank Sinatra, Dean Martin in Sommy Davis jr.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)

Dr. Gmeiner, Ul. Giulia 14, Manzoni, Largo Sonnino 4, INAM, Al Cedro, Trg Oberdan 2, Al Gemelli, Ul. Zorutti 19/c.

NOCNA SLUŽBA LEKARN
(od 19.30 do 8.30

All'Angelo d'Oro, Trg Goldoni 8, C'polla, Ul. Belpoggio 4, Ai Due Lucci, Ul. Ginnastica 44, Miani, Drev. Miramare 117 (Barkovlje).

Darovi in prispevki

V spomin očeta Cervija iz Reggio Emilie daruje Toni Marc 5.000 lir za prosvetni dom v Bazovici.

V NEDELJO, NEKAJ PO DVANAJSTI URI

Silovit požar v koprskem pristanišču povzročil za milijardo in pol din škode

V hangarju št. 13 je zgorelo 2400 ton bombaža, 1400 ton sladkorja, drugo blago in razne naprave - Gasiti so pomagali tudi gasilci iz Trsta - Blago in objekti so bili zavarovani - Posebna komisija raziskuje vzroke požara

V nedeljo okrog 12.15 je nastal v koprski luki močan požar. Začelo je goreti v skladišču št. 13 in ogenj se je kmalu razširil na ves objekt. Prvi so posredovali gasilci luške gasilske enote, v najkrajšem času pa so prispeli na pomoč tudi gasilci iz vseh obalnih mest in iz Trsta, pozneje pa tudi iz Ljubljane. S skrajno požrtvovalnostjo jim je uspelo lokalizirati požar v skladišču št. 13, tako da ni zajel sosednjih objektov. Iz preventivnih razlogov pa so seveda blago iz teh objektov odpeljali na varno mesto.

V skladišču št. 13 je bilo okrog 2400 ton bombaža, 1400 ton sladkorja, 100 ton soje, 100 ton jute, 50 ton kavčuka in 50 ton letaksa. To blago je skoraj v celoti uničeno, uničen pa je tudi inventar ter razne naprave, med drugim za čiščenje riža. Ogromna škoda je nastala tudi na samem objektu. Višino škode ocenjuje posebna komisija, sestavljena iz strokovnjakov Luke Koper, predstavnikov zavarovalnice in predstavnikov lastnikov blaga. Po neuradnih podatkih je škode za okrog milijardo in pol starih dinarjev. Objekti in blago so bili zavarovani.

Intenzivna akcija domačih in tržaških gasilcev je trajala do poznih večernih ur ko je bil požar v glavnem pogašen, potem pa so ostali pri gašenju samo še domači gasilci. Njihova akcija se je nadaljevala tudi danes ves dan in bo verjetno zaključena še jutri. Treba bo namreč pregledati vsako balo bombaža posebej, ker je možno, da se še kje pojavi tlenje Vodstvo luke se je posebej zahvalilo tržaškim gasilcem za solidarnostno pomoč, saj so v svojim dobro organiziranim in požrtvovalnim delom mnogo pripomogli k lokalizaciji požara. Prav tako se je zahvalilo požrtvovalnim domačim gasilcem in številnim delavcem, ki so kljub nedelji takoj prihiteli v pristanišče in ponudili svojo pomoč.

Gasilci v boju s plameni v notranjosti skladišča

Pri gasenju je sodelovala 25-članska ekipa tržaških gasilcev, ki ji je poveljeval kap. Sgorbissa. Navzoč je bil tudi poveljnik tržaških gasilcev podpolk. inž. Casablanca. Tržaški gasilci so odšli iz vojašnice ob 12.35 in se vrnini v Trst ob 23.30. Na pomoč koprskim in drugim gasilcem so šli s tremi motornimi brizgalnami, z eno cisterno s tovornjakom s premično lestvico ter s spremnimi poveljniškimi vozili.

O vzrokih požara še niso objavili nobenega uradnega poročila. Ostajajo pa vsekakor tri možnosti: 1. Bombaž se je vnel sam, saj je znano, da se lahko vlažni bombaž ob določenih temperaturnih pogojih sam vname. Tak primer je že bil pred leti v Kopru, ko se je vnel bombaž na zasidrani ladji, pa tudi v svetu to niso redki primeri. 2. Požar je lahko nastal iz malomarnosti. Dejstvo je, da je skladiščnik zapri skladišče št. 13 v soboto zvečer ob 21.30 ter izročil ključ vratarju. Ogenj je izbruhnil 15 ur pozneje. Torej bi lahko nekdo v soboto popoldne odvrgel v skladišče cigaretni ogorek, ali drugo vnetljivo snov in blago bi počasi tlelo do izbruha požara. Omenjajo tudi električno iskro zaradi kratkega stika, vendar ta možnost je najmanj verjetna. 3. Možnost, da je kdo podtaknil ogenj.

Pristojni organi zdaj z vso intenzivnostjo proučujejo eno izmed treh variant. V zvezi s tem so že tudi zaslišali nekaj ljudi. Iz razumljivih vzrokov pa seveda niso mogli posredovati novinarjem nobenih podatkov, dokler ne bo preiskava zaključena. Dogodek sam je precej razburil javno mnenje v Kopru in na obali. Prav zato hočejo pristojni organi čimprej priti stvari do dna in ugotoviti vsako možno odgovornost.

Podaljšan rok za prijavo dohodkov

Minister za finance Bosco je odredil, da se rok za prijavo dohodkov (Vanoni) podaljša od 31. maca do 6. aprila. Pri tem je tudi upošteval, da so zadnje dni marca velikonočni prazniki. Finančno ministrstvo pa je potrdilo, da je dobavilo krajevnim finančnim uradom in trafikam novo količino obrazcev za davčne prijave.

Slovensko gospodarsko združenje vabi vse zamudnike naj se čimprej zglasijo v njegovih uradih od 8.30 do 12. in od 16 do 18. ure.

ZA VELIKONOČNE PRAZNIKE

Včeraj na mejnih blokih dolge kolone avtomobilov

Vse polno izletnikov iz mesta po Krasu

Velikonočni prazniki so že za nami, konec počitnic in izletov, danes se spet nadaljuje pouk. Vreme je prizanesilo, čeprav nekoliko hladno, je bilo kot nalašč za krajše izlete. Meščani in deželani so izkoristili dva praznična dneva in se odpeljali v razne kraje. Včeraj je bil ves Kras poln izletnikov iz mesta, mnogo pa jih je bilo tudi v Istri in v Opatiji. Sinoči so bile na vseh blokih, zlasti pri Škofijah, dolge kolone avtomobilov, ki so se vračali iz raznih krajev Istre.

Čez blok na Pesku je šlo včeraj v dve smeri nad 40 tisoč ljudi, nad 50 avtobusov iz raznih italijanskih mest in nekaj avtobusov iz Nemčije in Belgije je peljalo izletnike na Kvarner. Pri Škofijah je bil včeraj izreden promet, v obe smeri od 35 do 40 tisoč avtomobilov, okrog 30 avtobusov iz Trevisa, Benetk, Chioggie, itd., skupno nad 100 tisoč oseb; pri Fernetičih v obe smeri nad 100 tisoč oseb, približno 70 italijanskih in jugoslovanskih avtobusov. Nekaj časa se je sinoči, ko so se izletniki vračali domov, vlekla kolona avtomobilov skoraj nepretrgoma od Kopra do Škofij.

Kakor smo že poročali, je bil velik promet čez vse bloke že od četrka naprej. V nedeljo in včeraj je bilo precej tujih turistov tudi v Trstu, mnogo pa jih je na Koprskem, kjer so nekateri hoteli že popolnoma zasedeni. Mnogo Tržačanov je bilo včeraj na Jezeru, v Bazovici, na Repentabru, v Repnu, v Repniču, Zgoniku, Briščikih itd.

Še bolj kot v starih časih velja zdaj, zaradi motorizacije italijanski izrek: Božič pri svojih, veliko noč s komur hočeš.

Iz gorečega skladišča se je dvigal visok gost črn dim pomešan s plameni

PO PODATKIH ZA LANSKI PROMET

Dovoz lesa iz zaledja se je skrčil za 10.000 ton

Dobave iz ČSSR skoraj povsem izostale - Tudi dovoz eksotičnega blaga iz čezmorja je bil manjši kot v l. 1968

Nedavno tega smo zapisali, da je novi predsednik tukajšnjega združenja lesnih trgovcev Viktor Kralj prevzel posle od svojega predhodnika dr. Spinottija v trenutku, ko doživlja tržaška lesna trgovina hudo krizo. Statistični podatki, ki jih je pravkar objavila trgovinska zbornica o razvoju tega prometa v lanskem letu, potrjujejo sedaj to trditev s svojo neizprosno zgovornostjo. Dejstvo je, da se je dovoz mehkega in trdega rezanega lesa iz zaledja po železnici lani ponovno skrčil za približno 10.000 ton v primeri z letom 1968. Ustrezna postavka namreč kaže za leto 1968 67.688, za leto 1969 pa le še 58.694 ton.

Podrobnejša razčlenitev podatkov kaže, da so lani skoraj povsem izostale dobave lesa iz Československe, ki je bila še nedolgo tega ena izmed najvažnejših partneric v lesnem tranzitu čez našo luko. Največ lesa je lani poslala čez Trst sosedna Avstrija: 43:968 ton. Drugo mesto na lestvici je zasedla Jugoslavija s 13.600 tonami, medtem ko so dobave iz gozdov Furlanije-Julijske krajine dosegle skupno 1.400 ton. Poleg lesa, ki so ga pripeljali v luko po železnici, je dovoz obsegal še 10.548 ton blaga, ki so ga pripeljali v Trst iz zaledja s tovornjaki. V letu 1968 je ustrezna postavka znašala 9.517 ton, kar pomeni, da se je lanski promet sicer nekoliko povečal, da pa vendar to ne more spremeniti splošne slike, ki prikazuje ponovno močno upadanje lesnega tranzita čez našo luko.

Kam se odpremlja les, ki ga v naši luki natovarjajo na ladje? Lanski odvoz je znašal 65.452 ton, medtem ko je bil leto poprej znatno višji: 76.456 ton. Največ lesa je lani prevzela Saudova Arabija (17.231 ton), sledile pa so Malta s 6.769 tonami, Perzija s 6.639, Trucial States s 6.520, Libija s 3.667, Somalija s 3.276, Kuwait s 3.078, Bahrein z 2.559 tonami, itd. Glavnina je bila po vsem tem namenjena deželam na Srednjem Vzhodu, manjše količine lesa pa so bile odpremljene na Vzhod in v Severno Afriko.

Iz čezmorja pa so v lanskem letu pripeljali v naše pristanišče 42.384 ton eksotičnega lesa (predvsem v hlodih, nekaj pa tudi žaganega). Tudi promet je bil manjši kakor v letu 1968, saj je ustrezna postavka tedaj znašala 43.193 ton. Največ lesa so pripeljali z zahodnoameriške obale (ZDA in Kanade), saj je to področje prispevalo 23.943 ton eksotov. Sledili so Malaysia z 8.470 tonami, Filipini s 1.700, Slonokoščena obala s 1.579, itd. Glede na glavnino dobav, sta zavzeli za zahodno - ameriško obalo najvidnejši mesti med dobavitelji jugovzhodna Azija in področje ob Gvinejskem zalivu.

Balet, izrazni ples in glasba - v četrtek, 9. aprila v Kulturnem domu

✚

Sporočamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustil naš dragi

AVGUŠTIN ZAFRAN

Pogreb nepozabnega pokojnika bo danes, 31. t.m. ob 15.30 uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice naravnost v ricmanjsko cerkev in potem na domače pokopališče.

Žalujoča žena, bratje, sestre, svakinje, svaki, vnuki in drugo sorodstvo

Pogrebno podjetje, Ul. Zonta 3, tel. 38-006

VESTI Z ONSTRAN MEJE

Odsek avtoceste Vrhnika-Postojna naj bi začeli graditi 23. aprila

To bo posebna delegacija občinske skupščine Postojna predlagala predsedniku izvršnega sveta SR, ker slavi tega dne postojnska občina svoj praznik

Občinska skupščina Postojna je imenovala delegacijo, ki bo odšla k predsedniku izvršnega sveta Slovenije s predlogom, da bi bila slovesnost ob začetku gradnje avto ceste Vrhnika—Postojna 23. aprila. Ta dan namreč slavi postojnska občina svoj občinski praznik v spomin na znano partizansko akcijo v Postojnski jami.

Mednarodna banka za obnovo in razvoj, ki sodeluje pri kreditiranju avto ceste Šentilj-Nova Gorica, je namreč te dni dala cestnemu skladu SR Slovenije soglasje, da lahko začne z deli na prvi trasi Vrhnika-Postojna, dolgi 32 kilometrov.

Računajo, da bodo podjetja, ki so si zagotovila izvršitev del, lahko ta del avtomobilske ceste z vsemi viadukti in drugimi objekti dogradila v roku 30 mesecev. Najbolj pomembno pa je, da dela, čeprav nova trasa na nekaj mestih seka sedanjo cesto Ljubljana-Postojna, ne bodo ovirala prometa v visoki turistični sezoni na tej glavni slovenski turistični žili.

* * *

Predstavniki piranske Splošne plovbe so v Rotterdamu prevzeli prvo izmed treh ladij, ki so jih nedavno kupili od družbe Holand American Line. Ladji so dali ime Brežice in je takoj odplula na svoje prvo potovanje v zahodno Afriko. Prihodnji teden bodo pomorščaki Splošne plovbe prevzeli v Rotterdamu še eno ladjo iz te serije, ki se bo imenovala Borovnica, medtem ko se bo tretja ladja imenovala Branik in jo bodo splavili pozneje. Vse tri ladje imajo nosilnost 8 tisoč ton, plule bodo med Jugoslavijo in zahodno Afriko, njihova matična luka pa bo Koper. Ladja Brežice bo prvikrat priplula v Koper v maju. Ob tej priložnosti bo majhna slovesnost z ogledom najnovejših pridobitev slovenskega ladjevja.

* * *

Na območju koprske občine se je v zadnjih dveh mesecih močno povečal maloomejni promet. V Italijo jo potovalo okrog 54% več potnikov kot lani v enakem razdobju, medtem ko je iz Italije prišlo celo 70% več potnikov kot lani. V približno enakem razmerju se je gibal tudi promet motornih vozil. Iz Italije v Jugoslavijo je prišlo v tem razdobju 374 tisoč motornih vozil, iz Jugoslavije v Italijo pa nad 85 tisoč.

* * *

Komisija za vprašanja narodnosti in za stike s tujino pri obalni konferenci Socialistične zveze je sprejela program dela za prihodnje tri mesece. Med drugim je v pripravi analiza o uresničevanju dvojezičnosti in občinskih statutov. Komisija bo nadalje proučila, kako se odvija pouk italijanščine, oziroma slovenščine v šolah treh obalnih občin, pripravila pa bo tudi pregled tiska in publikacij italijanskih kulturnih krožkov na tem območju.

Medobčinski svet italijanskih kulturnih krožkov pripravlja analizo o gmotnem položaju članov italijanske narodnostne skupnosti na obalnem območju. Sklenili so tudi proučiti vlogo in strukturo krožkov, kakor tudi predstavniških organov italijanske narodnostne skupine. Občinskim upravam v Kopru, Izoli in Piranu so priporočili naj povečajo število dvojezičnih uslužbencev. Za izpopolnjevanje v jeziku bi bili primerni tečaji italijanščine in specializacija v Italiji. Komisija je tudi priporočila dvojezično pripravo določenega gradiva za zasedanje občinskih skupščin, medtem ko naj bi obalni svet ustanovil center za prevajanje, ki bi lahko služil vsem trem obalnim občinam.

* * *

Na koprskih cestah sta se pripetili čez nedeljo dve prometni nesreči s smrtnim izidom. V Seči pri Portorožu sta trčila osebna avtomobila koprske in bolgarske registracije. Na mestu mrtev je bil 35-letni Rado Koželj iz Portoroža, medtem ko je bil voznik drugega avtomobila Ljubomir Trajkov iz Sofije laže poškodovan. Vzroke nesreče še raziskujejo. V večernih urah pa je avtomobilist Ivan Vlaše iz Čežarjev podrl pešca Boža Jurinčiča iz Boršta. Nesreča se je pripetila v Bertokih pri hiši št. 51. Vlaše je vozil iz Čežarjev proti Kopru. Pri že imenovani hiši se je srečaval z drugim avtomobilom, toda zaradi žarometov je bila vidljivost slabša. Pri srečavanju se je umaknil proti skrajni desni strani cestišča in zadel v pešca. Jurinčič je prišel pod avtomobil tako nesrečno, da je z glavo razbil vetrobransko steklo in bil na mestu mrtev.

Manjša prometna nesreča se je pripetila v Sečovljah. Iz Buj je vozil proti Kopru 27-letni Vladimir Grbac iz Umaga ter začel na ravnem delu ceste pri Sečovljah prehitevati druga vozila. Pri tem ga je zaneslo, tako da je najprej zadel v obcestno ograjo, potem pa se je prevrnil v jarek. Pri nesreči sta bila laže poškodovana voznik in njegova sopotnica 17-letna Elida Bordon iz Pirana.

Zaradi neprevidnega ravnanja z ognjem in bencinom je prišlo do dveh nesreč v Kopru. V stanovanju dr. Dušana Petroviča v Kopru je Josipina Petrovič prala perilo z bencinom, hkrati pa je prala perilo tudi s pralnim strojem. Ko je izključila pralni stroj, je nastala v kopalnici eksplozija bencinskih hlapov. Pritisk je razbil vrata v kopalnico, vrata iz dnevne sobe v zobozdravstveno ordinacijo ter okna v dnevni sobi in v ordinaciji. Josipina Petrovič in sostanovalka Julija Velimirović sta dobili lažje poškodbe. Z ognjem je nepredvidno ravnal Jože Olenik iz Škocjana pri Kopru. Zakuril je namreč ogenj, da bi segrel vodo, ki jo je potreboval za zalivanje rastlin v topli gredi. Storil pa je to tako neprevidno, da se je lopa vnela ter zgorela z inventarjem vred. Škoda znaša nad milijon starih dinarjev.

Prijavljena goljufa

Vodstvo letečega oddelka je prijavilo sodišču domnevnega Francesca Gabbianija iz Rima, katerega niso mogli z gotovostjo identificirati, in nekega neznanca. Oba obtožujejo, da sta prevarala s ponarejenimi čeki 50-letnega lastnika bencinske črpalke Agip v Miramarskem drevoredu Itala Lenardona, Anno Canciani vd. Germani iz Križa št. 19, najemnico bencinske črpalke Agip, in 38-letnega Maria Zagario, prav tako najemnika črpalke Total na Nabrežju Grumula. Prijavljenca sta nakupovala bencin in plačevala s ponarejenimi čeki s potvorjeno pripombo «do 100.000 lir» in seveda zahtevala tudi ostanek.

IZ TRŽIŠKE BOLNIŠNICE

Do smrti povozil kolesarja med Nabrežino in Sesljanom

Žrtev je 46-letni Silvij Briščik iz Repniča

V nedeljo zvečer ob 20.45 so pripeljali v tržiško bolnišnico 46-letnega Silvija Briščka iz Repniča, ki so mu zdravniki ugotovili pretres možganov, zlom prsnega koša in notranje poškodbe v trebuhu. Zaman so mu zdravniki skušali rešiti življenje in ob 21.10 je podlegel poškodbam. Ker ni imel pri sebi dokumentov, so komaj včeraj dopoldne ugotovili njegovo identiteto.

Nesreča se je pripetila na cesti Sesljan-Nabrežina kakih 200 metrov pred nadvozom. Preiskovalni organi so ugotovili, da je Briščka, ki je bil na kolesu, podrl z zadnje strani 44-letni Celestin Žerjal iz Nabrežine, ki je bil za volanom fiata 850.

* * *

Za deset dni so pridržali na zdravljenju 22-letno Marijo Medvešček iz Štеverjana št. 4, ki je padla po stopnicah na domu svojih sorodnikov v Tržiču, kjer je bila na obisku. Zdravniki so ji ugotovili udarec in poškodbe na lobanji.

Včeraj popoldne, nekaj pred 16. uro sta v Tržiču v Ul. Randaccio treščila v obcestni znak in padla s skuterjem 45-letni podčastnik železniške policije v Tržiču Oddone Alasia in njegova 41-letna žena Palmira. Oba sta se hudo poškodovala; podčastnika so v bolnišnici sprejeli s pridržano prognozo, ženo pa za 15 dni na zdravljenje.

Žensko je povozil

V nedeljo nekaj minut pred 20. uro so z rešilnim avtom pripeljali v bolnišnico, kjer so jo nemudoma sprejeli na nevrokirurški oddelek, 86-letno Ano Verk vd. Čok iz Žavljeve ulice 188, kateri so ugotovili tako hude poškodbe na glavi in možganski pretres, da so si zdravniki pridržali prognozo.

Agenti cestne policije so ugotovili, da je ženska postala malo prej med prečkanjem ceste, žrtev prometne nesreče. Vanjo je namreč trčil s fiatom 1200 Imperio Santin, 32-letni Miljčan, ki je vozil proti Žavljam.

Pridržana prognoza zaradi znakov zastrupitve

Zaradi znakov zastrupitve, zaradi česar so si zdravniki pridržali prognozo, so v nedeljo sprejeli na oddelku za oživljanje 17-letnega mehanika Daria Lenardona iz Ulice Gatteri 10. Nihče ni poznal vzrokov slabosti, niti njegov 19-letni sostanovalec Bruno Marchi, ki je prijatelja spremil z rešilnim avtom v bolnišnico.

Marchi je preiskovalnim organom, ki so hoteli zadevo razčistiti, pojasnil, da ga je Lenardon okrog 11.30 zaprosil za cigareto in se nato zaklenil v kopalnico. Ker ga predolgo ni bilo na spregled, je Marchi potrkal, a ker ni dobil odgovora, je s silo odprl vrata. V kopalnici je Lenardon ležal gol na tleh in je tarnal. Nemudoma je telefonsko poklical osebje Rdečega križa, ki mu je že na kraju nudilo prvo pomoč.

Policija in še posebno agenti znanstvenega oddelka, niso našli v stanovanju nobenih zdravju škodljivih snovi. Našli so le štiri ogorke cigaret HB, katere so zaradi analize odnesli s seboj.

Trčenje pri Lazaretu

Včeraj zgodaj popoldne je prišlo na cesti ob vojašnici pri Lazaretu do čelnega trčenja med fiatom 600 32-letnega Franca Pecchiarja iz Ul. S. Floriano v Miljah in nasproti vozečim minimorisom, ki ga je vozil 19-letni slaščičar Bruno Toncich iz Ul. Piccardi 22. Pecchiar in Toncich sta se zatekla v bolnišnico, kjer so prvega sprejeli s prognozo okrevanja v 10 dneh na nevrokirurškem oddelku, drugega pa so po prvi pomoči odslovili.

Kmalu po opoldnevu je prišlo v Ul. Dominzoni do trčenja motornega kolesa z Acegatovim avtobusom proge 30. Zaradi verjetnega zloma zapestja leve roke in drugih odrgnin se je moral 18-letni Luciano Cicala iz Ul. Belpoggio 13, ki je upravljal motorno kolo, podati v bolnišnico, kjer so ga s prognozo okrevanja v 30 dneh sprejeli na ortopedskem oddelku.

Včeraj so morali gasilci večkrat na Kras, kjer se je vnelo dračje. Škoda, na srečo, ni velika. Ogenj je zajel travo in dračje tudi nad Katinaro in v bližini Šempolaja.

V soboto je policija priprla 21-letnega Sergia Milkovica iz Ul. Montecchi 8, katerega je 28. t.m. ponoči zalotila pri kraji. Fant je skušal odnesti iz fiata 850, last 31-letnega vodovodnega instalaterja Carla Canteta s Trga sv. Jakoba 9-2, kovček z delovnim orodjem.

Včeraj so v jutranjih urah nudili prvo pomoč 42-letni delavki Beniti Ermani por. Comminotto iz Ulice Frescobaldi 14.

Comminittova se je z zasebnim vozilom pripeljala v bolnišnico, kjer je izpovedala, da je nekaj minut po 8. uri zdrsnila v notranjosti avtobusa proge D, ki je bil ustavljen na začetni postaji na Kolonkovcu, pri čemer se je udarila in se opraskala po levi nogi. Dovolj ji bo 6 dni počitka da bodo izginili sledovi nerodnega padca.

NEPOKLICANI GOSTJE V VILI

Nad milijon lir škode zaradi obiska tatov

Ker so imeli čas, so vestno preiskali stanovanje, se najedli in napili ter odnesli, kar se je dalo

V nedeljo, ko se je vrnil domov, je 59-letni Giordano Caenazzo iz Ul. delle Viole 9, zaprepaščen spoznal, da je postal žrtev spretnih tatov. Po prijavi tatvine so prišli v njegovo vilo preiskovalni organi z agenti znanstvenega oddelka kvesture. Ti so ugotovili, da so neznanci skušali vdreti v vilo že v pritličju. Ker niso našli ničesar, so se poslužili lestve, s katero se jim je posrečilo priti na teraso prvega nadstropja. Tu so zlikovci izrezali v obliki kroga kos šipe in tako z notranje strani odprli dohod v stanovanje.

Njihovo «ogledovanje» stanovanja se je začelo v kuhinji, kjer so se najedli slaščic in mimogrede spravili v žep 100.000 lir, ki so jih našli v omari in se nadaljevalo v jedilnici, kjer so spravili steklenico konjaka ter si ogledali srebrni jedilni pribor, ki jih pa verjetno ni zanimal. Več sreče so imeli v sobi Caenazzovega sina Ennia, kateremu so odnesli dve zaponki za kravato (ena zlata, druga iz belega zlata), vrsto avstrijskih novcev, 5 pip v vrednosti 25.000 lir, 50.000 lir vredno zapestno uro in kovček z zdravniškim priborom, kar naj bi bilo po prijavi okradenca vredno 35.000 lir. Najboljši plen pa so našli v spalnici, kjer so po kratkem brskanju našli in seveda odnesli 2 fotografska aparata in daljnogled. Poleg tega pa so zlikovci ukradli tri prepustnice in sicer Caenazzovo, njegove žene Frim Ester in sina Ennia. Na cesto so se vrnili skozi vhodna vrata, ki so jih odprli s ključi, ki so jih našli v stanovanju. Po cenitvah okradenega Caenazza ima zaradi tega nezaželenega obiska 1.080.000 lir škode. Agenti znanstvenega odseka kvesture niso kljub pazljivi preiskavi nikjer našli niti sledu prstnih odtisov.

mala diskoteka tržaške knjigarne

RUSKE NARODNE PESMI IN ROMANCE

Večerni zvon

Podmoskovski večeri

Sevastopolski valček

Katjuša

Ej, uhnjen

in druge

tržaška knjigarna

TRST - Ulica sv. Frančiška 20

Tel. 61-792

Goriško-beneški dnevnik

S POSVETA UPRAVITELJEV KD V GORICI

Delo in program občinske uprave tudi v bodoče na osnovi levega centra

Gorici je treba ustvariti gospodarsko in kulturno osnovo za večje sodelovanje s sosednjimi in z vzhodnimi državami

Občinski odbor KD v Gorici je prejšnji dan organiziral sestanek, ki so se ga udeležili občinski svetovalci KD iz Gorice, politični voditelji ter odgovorni upravitelji. Goriški župan posl. Martina je imel ob tej priliki poročilo o delovanju občinske uprave v obdobju od leta 1965 do danes.

Najprej je orisal položaj Gorice, ki je decentralizirana v odnosu do velikih razvojnih področij v Evropi in odmaknjena od velikih prometnih žil. Zato je prisiljena delovati na tem, da pride do spremembe tega položaja in odmaknjenosti in da dobi mesto novo vlogo. V tem pravcu si je prizadevala goriška občinska uprava, ki teži za tem, da bi dala mestu nov geografski pomen in ekonomsko vrednotenje kot vrata za promet z vzhodom in s kulturne plati kot most z državami srednje Evrope.

Tudi nedavno odobreni regulacijski načrt daje mestu značilnost trgovskega in industrijskega središča. S tem ciljem je označil prof. Forte Gorico na mestni gospodarski konferenci. Osnovni elementi gospodarske obnove mesta so obnova goriške proste cone in njena raztegnitev na vso pokrajino, ureditev 140 ha velikega industrijskega področja, izgradnja številnih infrastruktur, dalje izgradnja avtoporta in priključka na avto cesto; sem spada tudi oprema carinarnice in izgradnja novega mednarodnega mejnega prehoda na bodoči avto cesti za Ljubljano.

Poleg teh glavnih problemov je občinska uprava izvedla tudi druge reforme. Tu navaja župan pobčinjenje mestnih avtobusnih prog in nakup novih avtobusov, prevzem pobiranja občinske trošarine, odprtje posebne šole za manj razvite otroke, povečanje šolskih gradenj, izvedba številnih športnih naprav, gradnja ljudskih stanovanj, povečanje doma onemoglih, povečanje občinskih ambulant, številna cestna in druga javna dela v mestu.

Govornik je omenil tudi važnost nekaterih del, ki so v teku in med njimi obnova mostička v Stražicah ter nameravano napravo za predelavo smeti. Poudaril je tudi važnost odobritve organika občinskih uslužbencev in bližnjo diskusijo novega statuta za zavod Lenassi.

Za njim je govoril pokrajinski tajnik KD dr. Cian, ki je omenil izkušnje krajevne uprave levega centra obenem s sodelovanjem s SDZ. To sodelovanje je dalo dobre sadove in stabilnost občinske uprave je omogočila izvedbo programa, ki so si ga zadali. KD namerava tudi v bodoče nadaljevati s takim sodelovanjem z vsemi strankami levega centra in s SDZ v korist splošnega napredka in socialnega razvoja.

Gorica, kot glavno mesto pokrajine bo morala razvijati svojo vlogo v sklopu področja Trst-Tržič-Gorica z nadaljnjim povečanjem načinov in sredstev za izboljšanje odnosov in sožitja s sosednimi deželami.

Vesti iz Štеverjana

Tudi v Štеverjanu, kot v ostalih dveh slovenskih občinah v Sovodnjah in Doberdobu, so občinski uslužbenci razdelili hišnim lastnikom nove tablice z imenom zaselka ter ulice in številke. Na plastičnih tablicah so navedbe dvojezične. Vsak hišni gospodar bo moral plačati za stroške po 1000 lir. Tudi napisi, ki jih na pobudo občinske uprave nameščajo ob vhodih na občinsko področje, v Grojni, Ščednem in na Oslavju ter na treh jazbinskih cestah, Gradiškuti, Plevalu in Vipolžah, imajo dvojezične napise, kakor se spodobi za slovensko občino.

STATISTIČNI PODATKI O GORIŠKI OBČINI

Davki na razne vrste reklam prinašajo občini lepe dohodke

V Gorici nalepijo mesečno okrog 2000 plakatov raznih vrst - Prednjačijo plakati z reklamno vsebino - Posebni davki na reklamne napise nad trgovinami

Na področju goriške občine je 73 mest, na katerih lepijo občinski uslužbenci razne vrste plakatov. Pri opravljanju tega dela sta zaposlena dva delavca, ki imata na razpolago motorno vozilo, na občini pa je uslužben uradnik, ki se v glavnem peča z delom vezanim na reklame.

V mesečnem statističnem biltenu goriške občine (najnovejši obravnava razne podatke za lanski april, torej prihaja s skoro enoletno zamudo) imamo opisane razne vrste plakatov in tudi vsote, ki jih je občinska uprava v posameznih mesecih kasirala. Iz teh podatkov je razvidno, da je ta služba za goriško občino donosna, česar pa ne moremo trditi za manjše okoliške občine, kjer običajno občine dajo v zakup kakemu zasebniku lepljenje plakatov, ker bi bil ustrezni strošek za majhne občine prevelik.

Poglejmo tri lanske mesece o katerih imamo podatke. V februarju so kasirali 640.685 lir, v marcu 670 tisoč 576 lir, v aprilu 1.051.210 lir. Služba je torej za občino donosna, saj mora ta plačati tri uslužbence in vzdrževanje plakatnih prostorov ter vozila.

V Gorici razobesijo običajno od 50 do 70 izvodov vsakega plakata. Ta številka velja sicer za plakate političnih strank, za razne kulturne ali športne prireditve, za plakate, ki vabijo na strokovne, gospodarske ali velesejemske prireditve. Manj je plakatov - osmrtnic, večje pa je število trgovskih oglasov, saj imajo razne tovarne in podjetja vso korist, da čimbolj reklamizirajo svoje blago.

Vzemimo podatke o lanskem marcu. Vseh nalepljenih plakatov je bilo 1972. Plakatov reklamnega značaja je bilo 630 in za te je občina dobila tudi največ denarja: 430.000 lir. Plakatov sindikalnega in političnega značaja je bilo 320 (za te je tarifa nižja), gledaliških je bilo 60, osmrtnic 75 (v mesecih januar in februar pa je bilo število osmrtnic znatno večje), športnih plakatov je bilo 265, plakatov za velesejme in razstave je bilo 210. Poleg teh so nalepili še 412 plakatov raznih javnih ustanov, za katere ne plačujejo reklamne takse in jih je občina dolžna na svoje stroške nalepiti.

Celotni letni dohodek je leta 1968 znašal 8.496.694 lir. Tudi v letošnjem občinskem proračunu, ki so ga odobrili pred nekaj dnevi, je predvidena približno enaka vsota 8.500.000 lir dohodkov. Povejmo še, da so reklamne tarife nespremenjene že več let, medtem ko so se stroški za lepljenje plakatov, predvsem zaradi povišanja plač občinskim uslužbencem, znatno zvišali.

Občina pa ima še drugi vir dohodkov iz reklame. V letošnjem proračunu je predvideno, da bo občina kasirala 2.900.000 lir za davke na reklamne table trgovin. Vsak reklamni napis, ki opozarja na določeno trgovino ali kak urad je podvržen občinski taksi. Vsakih nekaj let opravijo občinski uslužbenci popis vseh tovrstnih napisov in na podlagi tega popisa se potem pobirajo ustrezni davki.

Preden zaključimo ta naš pregled povejmo še, da je treba plačati reklamni davek tudi za reklame, ki se predvajajo v kinematografih, po zvočnikih, ki so montirani na avtomobilih, za napise na raznih avtomobilih in kamionih. Vendar je na tem področju statistika zelo težka, ker se vozila dandanes pogosto menjajo.

Pri padcu s kolesa si je zlomil stegnenico

Včeraj ob 16. uri so pripeljali v splošno bolnišnico v Gorici 74-letnega Giuseppeja Bottazza, ki je po rodu iz Dolenj pa živi sedaj v Gradiški. Zdravniki so mu ugotovili zlom leve stegnenice ter so ga pridržali za 60 dni na zdravljenju. Starček je povedal, da se je ponesrečil, ko se je peljal malo prej iz Gradiške proti Fari pa je blizu gostilne «Alle viole» po nesreči padel s kolesa.

VELJAVEN OD 1. APRILA

POLETNI URNIK TRGOVIN NA GORIŠKEM

Pokrajinsko združenje trgovcev za Goriško sporoča, da bo stopil dne 1. aprila v veljavo poletni urnik za trgovine na drobno, ki velja za vse občine na Goriškem ter je naslednji:

Pekarne: od 6.30 do 12.30 ter od 16. do 18. ure.

Mlekarne: od 6.30 do 12.30 ter od 17. do 19.30.

Jestvine in drogerije: od 8. do 12.30 in od 16. do 19.30.

Manufaktura, trgovine z opremo, industrijski proizvodi in druge trgovine, ki niso izrecno navedene: od 8.30 do 12.30 in od 15.30 do 19.30.

Trgovine z železnino: od 8.30 do 12.30 in od 15. do 19. ure.

Sadje in zelenjava: od 8. do 12.30 ure in od 16. do 19.30.

Maloprodaja kuriva in gradbenega materiala: od 8. do 12. in od 13.30 do 17.30.

Avtomobili in deli: od 8. do 12. ure in od 15. do 19. ure.

Kolesa in deli: od 8.30 do 12.30 in od 15.30 do 19.30.

Cvetličarne: od 8. do 12.30 in od 15.30 do 19.30.

Kmetijske potrebščine: od 8. do 12.30 in od 15.30 do 19. ure.

Slaščičarne, ki nimajo posebnega policijskega dovoljenja, tudi tiste ki so dodeljene pekarnam in prodaji kruha: od 7.30 do 22.30.

Ob sobotah in dnevih pred državnimi in drugimi prazniki se trgovine zapirajo pol ure pozneje.

Po potrebi ob priliki raznih praznikov bomo pravočasno javili eventualne spremembe tega urnika.

Mesnice bodo imele poleti po vseh občinah na Goriškem naslednji urnik: od ponedeljka do vključno v petek od 6.30 do 13. ure; ob sobotah in dnevih pred prazniki od 6.30 do 13. ure in od 17. do 20. ure. Ob nedeljah in praznikih so mesnice ves dan zaprte.

Živahnejši promet pri Rdeči hiši

Po nedeljskem premoru, ko si bile trgovine zaprte in pa zaradi navade, da se velika noč praznuje doma, je bil včeraj obmejni promet pri Rdeči hiši zopet bolj živahen. V dopoldanskih urah so se nabrale vrste avtomobilov usmerjene v Slovenijo, vendar so opravili brez daljšega čakanja, ker je šel marsikdo na drugo stran na drugih prehodih s prepustnico. Sinoči proti večeru pa se je povečal promet v nasproti smeri, ko so se Goričani in Videmčani zopet začeli vračati domov. Med njimi je bilo mnogo smučarjev, ki so izkoristili lepo vreme in obilico snega na Lokvah in v Črnem vrhu še za zadnje smučanje. Ves promet se je odvijal, kot smo omenili, normalno in brez kakšnih večjih zaprek.

Obvestilo Kmečke zveze

Kmečka zveza v Gorici sporoča vsem lastnikom kmetijskih strojev, da zapade danes 31. t.m. rok za prijavo porabe goriva v letu 1969. Kdor take prijave še ni napravil, naj se takoj obrne na urad Zveze v Gorici, Ul. Ascoli 1, kjer mu bodo uredili vse potrebno v tej zadevi.

Izlet obrtnikov na razstavo v Firencah

Ustanova za razvoj obrtništva (ESA) organizira izlet obrtnikov na mednarodno obrtniško razstavo, ki bo v Firencah od 24. aprila do 7. maja. Izlet se bo vršil dne 24. in 25. aprila in udeležencem bo ESA prispevala za stroške iz svojih sredstev. Vpisovanje in podrobnejša pojasnila pri ESA v Vidmu, Viale Venezia 100, tel. 54-5-66.

KLUB «SIMON GREGORČIČ» v Gorici

vabi na predavanje **prof. Mare Novakove**, ravnateljice gimnazije v Ajdovščini o potovanju po Egiptu z naslovom

ALI STE ŽE JAHALI NA KAMELI?

Predavanje bo ponazorjeno s številnimi barvnimi posnetki.

Predavanje bo **danes**, 31. marca ob 20.30 v klubski dvorani na Verdijevem korzu 13

Vljudno vabljeni.

Odbor

Kino

CORSO. 14.30: «I girasoli», Sofia Loren in Marcello Mastroianni. Ital. barvni film.
VERDI. 17.00: «Luna 02», G. Olson, W. Mc Kell. Ameriški barvni film.
MODERNISSIMO. 15.00: «Quel moda», Marion Brando in E. Marguez. Ameriški barvni film.
VITTORIA. 15.00: «La donna invisibile», G. Ralli in C. Gravina. Italijanski kinemaskope v barvah; mladini pod 18. letom prepovedan.
CENTRALE. 15.15: «Mezzanotte d'amore», R. Power in Al Bano Italijanski barvni film.

Tržič

AZZURRO. 16.30: «Il buono, il brutto e il cattivo», Clift Eastowood Kinemaskope v barvah.
EXCELSIOR. 14.00: «Agente 007 a servizio di Sua Maestà», G. Lanzeby in G. Ferzetti. Barvni film.
PRINCIPE. 14.00: «Indagini sul cittadino al di sopra di ogni sospetto», G. M. Volontè, F. Bolkan. Barvni film.

Nova Gorica

SOČA (Nova Gorica): «Prva izkušnja», francoski barvni — ob 18 in 20. uri.
DESKLE: Danes zaprto.
SEMPAS: Danes zaprto.
KANAL: Danes zaprto.
SVOBODA: «Vaba za morilca», ameriški film — ob 18. in 20. uri.
PRVAČINA: Danes zaprto.

DEŽURNI LEKARNI

GORICA

V Gorici je danes ves dan in ponoči, dežurna lekarna D'UDINE Trg S. Francesco 5 — tel. 21-24.

TRŽIČ

Danes ves dan in ponoči bo v Tržiču odprta lekarna «Al Redentore» dr. Emer de Nordis, Ul. Roselli 23, tel. 72-340.

VESTI Z NOVOGORIŠKE STRANI

Solkanski most terja nujno popravilo škode iz dveh vojn

Zaradi škode na njem so zmanjšali hitrost vlakov na 20 km na uro - Načrt predvideva 300 milijonov din stroškov

Ena najlepših evropskih gradbenih znamenitosti iz začetka našega stoletja — solkanski železniški most — terja hitro in učinkovito popravilo, sicer se utegne zgoditi, da bodo morali čezenj prekiniti promet. Že sedem let opazujejo na mostu razpoke med kamni, ki se vztrajno širijo in poglabljajo. Da ne bi s težkimi tovori še pospeševali rušenja, so železničarji zmanjšali čezenj hitrost vlakov na 20 km na uro.

Kakšno je bilo pravzaprav dosedanje življenje mostu in kaj se dogaja s to znamenitostjo na železniški progi Jesenice-Trst, ki vzbuja vedno zanimanje številnih ljudi? Most so zgradili leta 1906. Čezenj je stekel promet 19. julija. S prvim vlakom je potoval čez most celo sam prestolonaslednik Franc Ferdinand. Priprave na gradnjo in sama gradnja mostu pa je trajala več let. V Solkan so morali dovažati kamenje, ki so ga vzidali v most iz Nabrežine. Pred vgrajevanjem v objekt so ga klesali na četverokotne kose, ki so se drug drugemu lepo podajali. Po ohranjenih virih so vgradili v most, ki je dolg skupaj 220 metrov ter ima največji lok čez Sočo dolg natanko 85 metrov, nič manj kakor 1900 kubičnih metrov kamenja, 250 kvintalov železa ter uporabili pri gradnji kar 1200 kubičnih metrov lesa. Pred vgrajevanjem kamenja v most so namreč postavili čez reko leseno konstrukcijo, na katero so potem položili kamnite gmote. Temelj za steber glavnega oboka pa so postavili 9.5 metra pod vodno gladino. Nemara ni nezanimiv podatek, da je trajalo sestavljanje mostu iz že pripravljenega kamenja samo 18 dni. Potem so most pustili še mesec dni v lesenem oklepu. Po zrušitvi lesene konstrukcije se je znižal le za nekaj centimetrov.

In zakaj velja most za evropsko gradbeno znamenitost? Predvsem zaradi načina gradnje ter velikosti glavnega oboka. Most so praktično zgradili, preden so kak kamen postavili na svoje mesto čez reko. Potrebno je bilo veliko natančnosti načrtovalcev ter kamnosekov, da je potem vsak kamen našel svoje mesto. Kamenje so začeli postavljati z obeh bregov reke, v sredi pa so se oboki združili. Most ima med vsemi kamnitimi železn. mostovi v Evropi največji lok. Večji lok ima le še most čez reko Saro v Nemčiji in sicer za pet metrov, vendarle pa so čezenj speljali le cesto.

Nič ni večnega in tako je začel tudi solkanski most razjedati zob časa. Strokovnjaki, ki so opazovali začetek premikov v konstrukciji mosta, so ugotovili, da ne izvirajo iz kakršnihkoli pomanjkljivosti njegove gradnje, marveč so posledice sprememb na terenu, na katerem stoje njegovi temelji. Kot je znano, so most v prvi svetovni vojni zaminirali ter mu zrušili glavni obok, ki so ga popolnoma obnovili šele po 11 letih. V drugi svetovni vojni pa so ga zavezniška letala čestokrat bombardirala. To je seveda povzročilo določene premike v zemeljskih plasteh. Njegovi temelji skratka niso več tako trdni, da bi brez temeljitih posegov ostal most še naprej trden za nemoten promet. Po doslej analiziranih podatkih so zaznamovali na njem horizontalne in vertikalne premike, ki znašajo 54 oziroma 69 milimetrov. Razpoke med posameznimi veznimi elementi na mostu, ki so jih že nekajkrat injicirali s posebno maso, so dobro vidne že iz precejšnje oddaljenosti.

Seveda pa ni razloga za preplah. Strokovnjaki so izdelali dva načrta, po katerih bi bilo mogoče most popolnoma sanirati. Preprosto povedano se zdi, da bodo razbremenili teren, na katerem stoje temelji lokov, ki so na levem bregu Soče s tem, da bodo dolžino mostu nekoliko podaljšali proti Novi Gorici. Obenem pa bodo teren tudi utrdili z vbrizgavanjem posebne mase. Stroški bodo znašali predvidoma okoli 300 milijonov dinarjev. Z deli pa bodo morali začeti v najkrajšem času. Ugotavljajo namreč, da bi razpoke na mostu že do konca leta utegnile doseči tolikšno stopnjo, da bi po njem ne bil več varen promet.

L.

Danes v Štandrežu praznik sv. Vanca

Velikonočni prazniki so šli tudi na Goriškem mimo. Toda ne za vse. V Štandrežu namreč praznujejo prav danes v torek še tretji velikonočni praznik sv. Vanca, ki je bil v preteklosti v tem kraju zelo upoštevan.

Domače kmečko društvo in prosvetno društvo «O. Župančič» pa hočeta to staro in lepo tradicijo zopet obnoviti in poseben odbor je pripravil pester program za današnjo proslavo.

Zjutraj ob 8. uri bo maša v domači farni cerkvi, popoldne ob 17. uri pa še večernice.

Zvečer ob 20. uri bo na trgu pred cerkvijo zabavni večer, na katerem bosta sodelovala godba na pihala «Kras» iz Doberdoba ter moški pevski zbor O. Župančič iz Štandreža, ki bo pod vodstvom Franca Lupina zapel vrsto pesmi. Sledilo bo predvajanje barvnih diapozitivov o tradiciji praznika sv. Vanca.

Po tem uradnem delu bo sledila prosta zabava po štandreških gostilnah, kjer bodo gostom postregli z domačimi specialitetami in dobro domačo kapljico.

Prireditelji vabijo tudi okoličane iz Gorice in bližnjih vasi k čim večji udeležbi.

Prispevajte za

DIJAŠKO MATICO!

VESTI IZ DOBERDOBA

Preureditev bivšega vrtca v telovadnico in čipkarsko šolo

Tam bosta tudi ambulanta in urad za delo - Razna javna dela na programu

Doberdobska občina je v teh dneh dala na dražbo tri javna dela. Za ureditev kanalizacije v Doberdobu je nakazanih 9 milijonov lir. Z deli bodo pričeli najprej v gornjem delu vasi, ob pokrajinski cesti v Goriški ulici. Za nakup zemljišča za novo pokopališče v Doberdobu je uprava namenila 10 milijonov. V to delo je vključena tudi izgradnja obzidja in priprava zemlje za pokopavanje. Tretje delo se tiče izpopolnitve slačilnic, sanitetnih naprav in ogrevanja teh prostorov na občinskem športnem igrišču. Nakazana sta dva milijona in 700 tisoč lir.

V kratkem bo podjetje Dieudonè iz Tržiča preuredilo stari otroški vrtec v telovadnico, prostore za čipkarsko šolo in pošto, delovni urad in prostore za otroški in zdravniški ambulatorij. Podjetje Trani iz Gorice pa je začelo z deli za ojačenje in modernizacijo javne razsvetljave v Doberdobu in zaselkih. Za to je določenih 10.700.000 lir.

Prav tako bodo v kratkem uredili in asfaltirali cesto Vižintini - Palkišče in vaške ceste v Jamljah. Prvo delo bo opravilo podjetje Calcisonzo iz Zagraja, nakazanih je 15 milijonov, drugo pa podjetje De Paoli iz Tržiča. Za to delo je občina nakazala 7 milijonov in 300 tisoč lir.

OB DELU ŠPANSKEGA PUBLICISTA VILARA

Zanimivi premiki v Francovi Španiji

Mlajši katoliški krogi, posebno še mlajši duhovniki, ne odklanjajo sodelovanja z levico

Za zatiranega človeka je značilno, da se po zatiranju upri, naredil bo to, kar mu višja sila, ki ga drži v svojih kleščah, prepoveduje, da bi se je rešil. Španski človek se bori proti oblasti, ki ga zatira in ga za tem obsodijo na več let zapora zaradi «protizakonite dejavnosti».

Kar je bilo nekoč značilnost posameznikov, je preraslo v značilnost velikih španskih množic. Mladina, ki ima v mnogih primerih skupni jezik po vsem svetu, tudi v Francovi Španiji lahko primerja svojo «svobodo» s svobodo drugih, ki je lahko večja ali manjša, vendar jo moremo opaziti. Velike množice Špancev se iz dneva v dan osveščajo v skupnem boju in jim ni mar, kaj jih čaka zaradi tega pri oblastnikih. Kako naj si v nasprotnem primeru razlagamo množične stavke, ki se posebno v zadnjem času vrstijo v državi na skrajnem zahodu Evrope.

Za primer naj nam služi stavka rudarjev v Asturiji, kjer so odnosi med lastniki rudnikov in delavci najslabši. Stavkovno gibanje se je začelo med rudarji 26. decembra lani. Iz dneva v dan so se prvim stavkajočim rudarjem pridruževali še drugi, stavka je nato zajela kovinarske delavce in kmete ter se razširila do Andaluzije. Med oblastniki je nastal takrat preplah: kaj če stavka preraste v politično krizo?

Ta ugotovitev ni bila brez podlage, če pomislimo, da je bilo lani 59,8 odst. vseh stavk političnega, socialnega in solidarnostnega značaja, komaj 18,3 odst. pa mezdnega značaja. V Španiji pa naj bi bilo po statistikah opazovalcev več kot 1000 stavk na leto. K temu dodajmo še dejstvo, da so stavke v Španiji nezakonite, celo proti tako imenovanemu pozitivnemu zakonu. Do pred kratkim je bila stavka v Francovem režimu sinonim izdaje države, ko so pa to tezo omilili, je postal za oblastnike in na sodiščih stavkajoči delavec upornik. Stavke se kljub temu nadaljujejo in zajemajo široke množice. Če se zopet spomnimo decembra v Asturiji, bomo ugotovili, da je takrat stavkalo 33 dni približno 40.000 delavcev. Delodajalci, v tem primeru lastniki rudnikov, so grozili, da bodo odpustili kar 600 delavcev, če se stavka ne unese. Vendar to ni ustavilo španskih rudarjev.

Pri tem ne smemo pozabiti na baskovsko gibanje. Baske, ki zahtevajo več avtonomije, zaprejo za več let zaradi političnih prekrškov, od katerih je največkrat njihov «greh», da so govorili in peli, kljub prepovedi oblastnikov, v baskovskem jeziku. Zaradi političnih prekrškov je bilo februarja v Španiji zaprtih 1475 oseb. Vendar se ti ljudje niti v zaporu niso ustrašili in so nadaljevali svoj boj. Že decembra lani je v zaporu v Burgosu 31 zapornikov začelo gladovno stavko, vsi so večinoma pripadali baskovski organizaciji ETA. Med njimi je bil semeniščnik M. Francisco Abad Rodriguez, ki je obtožen, da je s ciklostilom razmnoževal propagandno gradivo za organizacijo ETA in zaradi tega obsojen na 4 leta zapora.

Vendar to ni edini primer upornega duhovnika. V zaporu Zamora se je uprlo 25 baskovskih duhovnikov. Njim se je kmalu pridružil župnik delavskega okraja Montaloz, ki je uvedel podobno delovanje med verniki kot župnik v Isolottu pri Firencah. Ko so župnika hoteli zapreti na posebno priprošnjo škofa, ki je dal dovoljenje za sodni postopek proti njemu v neki samostan, je župnik R.P. Mariano Gama raje odšel v zapor Zamora.

Ko so Gamo aretirali, se je v baziliki San Miguel v Madridu zbralo 400 oseb v znak solidarnosti z župnikom. Desničarski skrajneži so takrat vdrli v cerkev, izgnali vernike in povzročili znatno škodo in mnoge telesne poškodbe, začuda, predvsem na dekletih. Policija ni nobenega pripadnika desnice aretirala.

Mnogi duhovniki so po raznih madridskih cerkvah izrazili naslednjega dne solidarnost z Gamo. Torej se ne bojijo, kljub temu, da je bilo samo lani decembra in letos januarja obsojenih kar 95 oseb na zaporne kazni od 1 do 20 let. Kljub temu, da vedo, kako bodo pri njih ukrepali škofje, ki morajo državi dati svoje dovoljenje, zaradi pogodbe z Vatikanom, za obsodbo duhovnikov.

Plameni, ki so zažareli v odporniškem gibanju med drugo svetovno vojno se niso polegli. Počasi nadaljujejo svojo pot, kar pa je za španske oblastnike najbolj zaskrbljujoče, so sinovi zmagovalcev, ki se na univerzah borijo proti zatiranju z leve strani. Zanimiva je v tem pogledu anketa, ki jo je naredil med Španci katalonski novinar in sociolog Sergio Vilar, ko je hotel izvedeti, kako obsežen je v državi upor proti Francu. Čeprav so osebe, s katerimi se je pogovarjal, vedele, da bo razgovore objavil v knjigi, se niso bale povedati svojega imena in svojega mišljenja. Seveda ni knjiga izšla v Španiji. Novinar je moral dati delo natisniti v Parizu.

Mogoče je Vilarov pogled na razvoj dogodkov v današnji Španiji nekoliko preveč optimističen, vendar moremo opaziti, kako je upor, ki je bil nekoč značilnost komunistov, anarhistov in sploh levice v Španiji in izven nje, zajel tudi naprednejše katoliške kroge. Na univerzah ni slučaj, da se katoliški študentje in mlajši katoliški duhovniki stapljajo z levico v enoten boj. V tem pogledu je tudi Vilarova trditev, čigar knjiga izšla v Španiji. Novinar z naslovom «Contro Franco», da je za mnoge naprednejše katoliške duhovnike učno čtivo Marx, dokaj prepričljiva.

Tina Aumont je igrala in se uveljavila v znanem Bologninijevem filmu «Metello». Komaj je končala snemati ta film, že se pripravlja na novo nalogo, na vlogo v filmu, ki ga bo snemal Tinto Brass.

Josip Kravos:

PRIGODE IZ MOJEGA ŽIVLJENJA NA VASI

II.

Jeseni so me vpisali v osnovno šolo. V šoli je bilo več razredov skupaj in vedno isti učitelj. In ker je sestra obtičala v prvem razredu, sva imela isti urnik, a kasneje sem ji še pomagal pri nalogah, da je lahko naslednje leto prestopila. Mati je v svoji verski gorečnosti zelo skrbela, da smo otroci prejemali vse zakramente in izpolnjevali vse verske dolžnosti. Tako je tudi mene strogo vzgajala in me nekega dne za tretjo šolsko spoved še posebno opozarjala na težki greh in me za kazen pretepla s požegnano leskovo šibo po nagi zadnji plati. Izvedela je namreč, da sem pred šolo prvi začel peti in dirigiral sošolce ob prihodu patra Celestina, ki nas je poučeval verouk, z njemu zafrkljivo pesmico: «Celeste, po cesti greste, bum-la-la, bum-la-la-bum!» Za to pa sem že tedaj takoj dobil po zadnji plati s frančiškanskim štrikom. Mati mi je še posebno priporočila za ta javni in veliki greh v svoji tolminski govorici: «Bijš avudi kesajne jen na padrovno sprašaj bijest, da vaš vse paprabic pabiedu, da ne vaš frdamlen še na nonem sbiet. Jen kar adkrita pabej pa sviti spuobedi, kar imaš grješnega na duš jen pasebna še, kakuo si samgā gaspuda nunca, božjega namistnika u priča drujg sramatiu.»

Ta in še drugi grehi so mi delali strašanske preglavice. In ko sem prišel na vrsto pred spovednico, sem ponižno pokleknil ter v velikanski zadregi nekako tako začel: «Prosim svetega blagoslova, da se prav in čisto spovem.» Ker se mi je tu za dalj časa zataknilo in sem ostal nem, mi je dobri kaplan Mozetič pomagal. «No, kedaj si bil zadnjič pri sveti spovedi?» «Jast, uoudanlje, kdr so bli usi!» Spet mi je kaplan pomagal in spomnil na zadnjo šolsko spoved in dejal:

«Zdaj pa povej grehe.» In trepetaje sem začel:

«Sm trpinču ndoužno žvalco.»

«Kakšno pa?,» je na tiho vprašal spovednik.

«Tička.»

«No, ptice se delijo na škodljive in koristne,» je mirno dejal spovednik.

Jaz sem z večjim pogumom odgovoril: «Ja, grabc je bu, ma puole j uselih sfrlu, jn puole sm še kounu.»

«Kako si pa zaklel?» se je iz spovednice zaslišalo.

«Ostje tuoje, sm rjiku.»

«Ja, to je pa grdo,» se je spet čulo iz spovednice.» «Od koga si pa slišal te grde kletvine?»

«Uod Janeza Belcovga, kr mu je ušlu svene. Jn zdej bm povejdou še an vielk grejh, kr smo puojeli kapcinrji Celestini, prau taku; Celeste, po cejsti greste, bum-la-la-bum, jn jest sm bu ta prvi ksm začiu.»

«No ja», je s pokašljevanjem odgovoril spovednik, «pa saj ne boš več kaj takega počenjal.»

«Nje-nje, sej sm jh zaduosti dubu za tu. Zdej im še an narviči smrt'n grejh za se spovejdat za tejga pej Buh vari, če bi veidla mati, bi mougu ta prvu pušut šibo jen puole bi bu kumaj bajks. Vejste, nejsm tou, ma mi je ušlu kar samu. Sej sm drzou, kar sm mougu, ma puole mi je useglih uš u.»

«No, in kaj si držal in kaj ti je ušlo?» je že nestrpno vprašal spovednik.

«Ja kr mi j' ušlu, da sm prdnu pr maši na glas.»

«No, zdaj pa moli kesanje,» je umirjeno rekel kaplan.

Leta 1917 smo iz velikega pomanjkanja prešli v pravcato lakoto in še oče je bil vpoklican. Fronta se je pomaknila bliže, tako da se je čulo neprestano bobnenje topov in so se vedno tresle šipe. Nad hribom Sv. Martina, v sosedni vasi Brje, je visel izvidniški balon. Vedno smo morali biti pripravljeni za odhod v begunstvo. Izmenjavale so se vojaške čete iz našega malega zaselka, ki je sicer štel šest hiš s Fakučevim mlinom, kjer so okolice obdane z vodovjen imele primerno lego, da so postavili tam barake za vojaštvo. V tisti zimi smo mi trije otroci tavali po okoliških poljih in si iskali hrane v zamrznjenih ostankih repe, korenja in zeljnatih štorov. Sploh smo mi Toskovi otroci postali tiste čase toliko osiromašeni, da še solz, da bi se razjokali, nismo imeli; zato je tudi najmlajši enoletni Tonček umrl. V tej stiski sem se povezal z najdrznejšim dve leti starejšim Gustelnom Fakučem, ki mu je malo prej umrl mlajši brat za jetiko. Gustel je staknil v njihovem mlinu kdaj pa kdaj malo koruzne moke in odšla sva skrivaj k potoku na samoto, zamesila v strešniku nekako gosto brozgo in jo na malem ognju prepekla.

Prežala sva za ostanki vseh vrst jedi. Nekoč so odhajajoči vojaki pustili pri Zgonikovih, kjer so imeli dekleta, temno rjavega mršavega psa z imenom Arno. Prihulila sva se za vogalom štale in čakalo, da so mu prinesli ostanke mineštre. Približevala sva se mu prigovarjajoč «Na, Arno, na, Arno», in potem iznenada napadla s palicama žival in v diru odnesla staro kozico z ostanki mineštre, ter se na skrivaj gostila.

Ob pustu sva zahajala tudi k mojemu strogemu dedu, ki je živel v starosti petinsedemdesetih let osamljen in redil malega prašiča. Obljubil nama je, da če mu bova pomagala pri zakolu, nama bo za «lon» spekel ocvirkovo pogačo. Navdušena sva vabilo sprejela in hitela pomagat pri pripravi za zakol.

Ded, ki je bil pripraven za vsako delo, je hotel tudi prašiča zaklati sam. A ker se mu je od starosti že tresla roka, pa tudi pomagača sva bila malo pripravna, kajti Gustelj je držal prase za zadnji nogi, jaz pa samo za rep, ga je ded verjetno z nožem slabo zadel, da je žival le za čas otrpnila. Kajti, ko smo potem zažgali slamo, da mu osmodimo kocine, je prase oživelo in zdirjalo na okoliška polja. Ded je bil v silni zadregi za svojo žival, midva pa za obljubljeno pogačo, ker je prase bilo hitrejše od nas. Takrat pa je prišla na srečo vsa soseska dedu na pomoč in uprizorila lov za prašičkom. Ko smo se prizadeti z dedom obupani vrnili praznih rok, smo zagledali na dedovih hišnih vratih karton in na njem na veliko napisano: «Janez Kravos duobr klauc u trejh kvrtah uore prašiča zakuole, jen puole mu uide jen sam nazaj pride!»

Sosedje so namreč na popolnoma drugi strani polja ulovili ranjeno prase in ga prinesli pred nami v dedov svinjak. Ded se je spet lotil zgrešenega dela in z najino pomočjo res vse prav opravil. Najprej je nama podaril mehur, ki sva ga z Gustelnom napihovala ter še dolgo imela kot balon za igračo. Nato je nama ocvrl še jetra. Čez nekaj dni naju je pa povabil na obljubljeno koruzno ocvirkovo pogačo, ki sva se je, vedno lačna, tako najedla, da bi potem od slabosti kmalu umrla.

Ko je prišla mati očitat dedu, da mi je dal preveč pogače, je on mirno dejal, da ni vedel, da sem se prvič do sitega najedel. Ob prostem času, ko ni bilo pouka v šoli, sem moral z bratom na delo, ker je mati vzela v najem še veliko Tičevo njivo. Le ko je mati zvedela, da se menjujejo čete za na fronto ali obratno in da so v te pomešani Dalmatinci in Romuni, kateri so bili bolj usmiljeni, mi je dovolila, da sem se vrtel z Gustelnom okrog vojakov, da bi tudi od njihovega stradanja vendar kaj dobila. Najraje sva šla k malemu mostu ob izlizu potoka Vrnivca v Vipavo. Tam sva sedla na obcestni zid pri Kobalovi njivi, gledala preseljevanje bojnih čet ter proseče molela roki marsikdaj do onemoglosti. Zgodilo se mi je nekoč, da sem od strmenja v mimoidoče neprekinjeno vojaško korakanje, sviranje, drdranje voz in hrzanje konj padel omamljen pod zid in se osvestil šele, ko me je neki mimoidoči dalmatinski častnik dvignil in stresel rekoč: «Sirota umorna i gladna!». Nato mi je vtaknil velik vojaški prepečenec v razgaljena nedra in ganjeno ozirajoč se name odkorakal za svojo četo. Ker ni Gustel do povratka domov nič izprosil, je strogo zahteval, da moj dar razdeliva, mi drzno strgal iz rok prepečenec in ga s kamnom razbil na dvoje ter dal manjšo polovico meni.

V pozni jeseni smo se pripravljali šele po dolgem petletnem prestanku v Sv. Križu na birmo za vse okoliške vasi. Ker je mati za svete zakramente posebno skrbela, je naprosila starega upokojenega podčastnika Drejčeta Zgonikovega da je napravil prošnjo, naslovljeno na samega presvetlega cesarja za očetov dopust, tako da je oče res prišel še ob pravem času in tudi on hitel s pripravami nam otrokom za to veliko slavje v vojnem siromaštvu. S seboj je prinesel v ta namen veliko «celtno», vojaško šotorsko krilo in preprščeno rjavkasto konjsko plahto za naša nova praznična oblačila. Mati je takoj drugi dan nesla v spremstvu nas otrok to blago k vaški šivilji Pepi Stoparjevi, ki je živela v nekem pregnanstvu na malo oddaljenem križišču pri Štefanu Kusu, ker jo je njen oče izgnal, prej kot je dobila drugega vojaškega otroka «po pomoti», tako je sama pravila.

Sprejela nas je nezaželeno, ker je bila že preobložena s podobnimi naročili za bližajočo se birmo. Ko pa je mati svareče opozarjala v svojem tolminskem narečju: «Dej, Pepa, uzemi an lepuo nared, sej ana lambrina ni sama za an dež; jen kulki krat sm ti že jez dovrnetno nardila, de sm prnesla, kar ti je mati paslala, da toj oče ni za nič biedu.»

Pepa je nato samo globoko vzdihnila in zategnjeno dejala po dobravsko: «Ja, ja Ančka, sej rejs ruoka ruoko umije, pej bm že nrdila, da bo prou.» In je z nestrpnostjo snela z žeblja meter ter začela jemati mero sestri, nakar je pogledala blago in dejala. «Zakljički bojo za srajci in celtna za krilo kaj ne.» Moram omeniti, da je te vrečice, ki so bile napravljene iz umetnega vojnega tkiva, vojaštvo uporabljajo napolnjene s peskom pri zaščiti strelskih jarkov. Služile pa so tudi civilnemu prebivalstvu za celo vrsto potreb: za ženske in moške srajce, za rjuhe, za podlago in podobno. Ko je odmerila sestro, je mati pomaknila brata pred Pepo, ki je pogodrnjala: «Jejs Marija, ta j' pej že taku vielk, da bi mu mougu že žnidar naredt.» Mati je malo nejevoljno in v strahu, da ji res odreče, odgovorila: «Le kar ti nared, ki znaš takuo lepuo na belika jen na šraka, da ne urasejo jen za use tri skrb, da va prložna tud za naprej, jen da boj abie jope da brha zaplenkane, da na va pativa srajce, kr je že zadost d'vela vlagno.»

(Nadaljevanje sledi)

ČEPRAV SE ŠE NIKOLI NI TOLIKO GOVORILO O MIRU

Od konca vojne do danes je bilo nad 100 spopadov

Zanimivi podatki, ki jih razbiramo iz švedske publikacije, ki govori o tem, koliko nas «varnost» stane in koliko nas šele bo

Že nekajkrat smo zapisali, da v vsej zgodovini človeštva ni bilo obdobja, v katerem bi se bilo toliko govorilo o miru in bi bilo hkrati toliko vojn, kot je tega danes. Da ne bodo to le besede, bomo navedli nekaj konkretnih podatkov, in sicer iz publikacije, ki so jo izdali Švedi oziroma *Stockholmski mednarodni zavod za proučevanje*, ki je znan pod kratico SIPRI. Po pisanju te publikacije, ki je izšla v dveh knjigah in treh delih, je bilo od 9. maja 1945., ko se je končalo drugo svetovno klanje, pa do konca decembra minulega leta na zemeljski obli nič manj kot 101 vojna ali vsaj spopadov, ki so v zvezi z vojno. Teh je bilo sedem v Evropi, 24 na Bližnjem vzhodu, 32 v Aziji, 18 v Latinski Ameriki, 17 v Afriki itd.

In vendar je poleg osnovnega dokumenta za mir, ki je listina Združenih narodov, ki jo je podpisalo ob sami ustanovitvi 50 ustanovnih držav, do danes pa še na desetine priključenih držav, še cela vrsta drugih mednarodnih sporazumov, kot n.pr. *sporazum o Antarktiki* od 1. decembra 1950., *moskovski sporazum* od 5. avgusta 1963., *sporazum o izkoriščanju vesolja* od 23. junija 1967., *sporazum o neširjenju atomskega orožja* od 1. julija 1969. itd., da omenimo le sporazume, ki obvezujejo v mednarodnem smislu, kajti še več je dvo ali večstranskih sporazumov v okviru držav, raznih skupnosti in blokov.

In ko pomislimo na vsa ta mednarodna zagotovila in sporazume o miru, prevzame človeka strah, kaj bi šele bilo, če bi teh sporazumov ne bilo, ko pa opazimo iz dneva v dan, kako se na svetu oboroževalna tekma nadaljuje in v zadnjem času celo pospešuje. V zvezi s tem bomo povzeli iz omenjene publikacije «Letno poročilo o oborožitvi in razorožitvi na svetu», ki ga je izdal stockholmski odbor SIPRI, nekaj konkretnih podatkov.

Najprej bomo povedali, da uredniki švedske publikacije v samem začetku povedo, da je material, ki ga objavljajo, kar se da točen, ne pa absolutno točen, posebno kar zadeva socialistični svet, kjer je teže priti do konkretnih podatkov kot pa v ostalem svetu. In vendar se da tudi iz tega dela sveta ugotoviti, koliko gre za oboroževanje.

Prva in bistvena ugotovitev švedskih strokovnjakov in njihovih tujih sodelavcev je, da se izdatki za oboroževanje po vsem svetu močno večajo, da pa ti stroški ne gredo več toliko za povečanje količine orožja, kolikor za izboljšanje njegove kakovosti. Iz študij, ki so jih proučili in strnili v svoji publikaciji, izhaja, da so države atlantske zveze ter države varšavskega sporazuma v razdobju od 1949., torej od začetka izrazite hladne vojne, pa do konca 1968., večale stroške za oboroževanje prve za 7,1, druge pa za 4 odst. na leto. Ostali svet, to se pravi države, ki ne spadajo v ta dva vojaška pakta, pa so svoje stroške za oborožitev ali kot se tudi reče, za varnost, povečale za 5,9 odst. na leto.

Gornja poprečja veljajo za vso dobo dvajsetih let, v zadnjih treh letih pa so se razmerja nekoliko povišala, kajti države atlantske zveze so v zadnjih treh letih večale svoje stroške za oboroževanje po 9,3 odst. na leto, države varšavskega sporazuma za 9,5, ostale države pa za 8.9 odst. na leto. Iz tega izhaja, da je svet, ves svet, torej visoko razvite in bogate dežele sveta in tudi nerazvita področja, kjer se ljudje borijo za sam fizični obstanek, v samih treh letih povečal stroške za oboroževanje ali za tako imenovano varnost malo manj kot za 30 odstotkov. V omenjeni publikaciji glede tega piše dobesedno takole: «To je ogromen dvig stroškov, ki se kaj malo razlikuje od tistega naglega vzpona stroškov tik pred prvo svetovno vojno in le malo manjši od naglega povečanja stroškov za oboroževanje, ki ga je svet zabeležil v letih tik pred drugo svetovno vojno.»

Samo ob sebi se razume, da odpade precejšnji del stroškov, v svetovnih merilih, na dve supersili, in sicer na ZDA in Sovjetsko zvezo, toda niti Francija in Anglija, pa tudi ne Zahodna Nemčija in Italija, niso, v razmerju s svojimi ekonomijami in svojo vlogo v mednarodni politiki, «v zaostanku». To izhaja tudi iz naslednjega podatka: po računih strokovnjakov, ki so sestavili že omenjeno švedsko publikacijo, je bilo v letih 1967 do 1969 po vsem svetu porabljenih za oboroževanje od 160 do 175 milijard dolarjev na leto. Kar 85 odst. vse te ogromne vsote so dale države, ki spadajo v atlantsko zvezo in varšavski pakt. Saj je res, da spadajo v atlantsko zvezo in v varšavski pakt najbolj razvite dežele sveta z najmočnejšim gospodarstvom, toda oba pakta skupaj predstavljata dejansko le obilno šestino svetovnega prebivalstva. Malo manj kot tri milijarde ostalega sveta pa je «žrtvovalo» za oborožitev «le» 15 odst. že omenjene velikanske vsote.

Morda bi mogel kdo iz gornjega razbrati, da očitamo nerazvitemu svetu, da se premalo trudi za oborožitev. Dejansko pa je prav narobe, kajti če je res, da odpade na manjši del sveta kar 85 odst. vseh teh stroškov, že omenjena obilna šestina prebivalstva laže prenese to veliko breme kot more nerazviti svet prenesti onih pičlih 15 odst. svetovnega bremena za tako imenovano varnost.

Seveda nam takšni podatki še ne povedo vsega, ker jih ne moremo zapopasti, če jih ne primerjamo z nečem, kar je bolj otipljivo, bolj konkretno. Skušali bomo najti kak konkreten primer, da nam te velikanske vsote in ustrezne procente približa.

Konkreten primer: leta 1913, torej tik pred prvo svetovno vojno, so ZDA žrtvovale za obrambo ali v vojaške namene 1,5 svojega nacionalnega dohodka. Po drugi svetovni vojni pa žrtvujejo 10 in celo več kot 10 odst. Pomislimo sedaj še na nekaj drugega: tudi pred prvo svetovno vojno so bile ZDA «Amerika», torej bogata dežela, ki je zvabljala veliko ljudi iz siromašne Evrope. Toda tedanja Amerika se ne more niti od daleč primerjati z današnjo, kajti sedanje bogastvo ZDA je ogromno. In danes te bogate ZDA dajo na leto 10 odst. svojega nacionalnega dohodka za vojsko in vojno. Koliko je to? Uradno okoli 70 milijard dolarjev, dejansko pa baje okoli 100 milijard.

Drugi primer, ki nam bo približal že omenjene številke: onih 160 ali 175 milijard dolarjev, kolikor gre na leto za oboroževanje oziroma vojsko, velja toliko, kolikor znaša letni dohodek ene milijarde ljudi iz Latinske Amerike, južne Azije in Bližnjega vzhoda. Nadaljnji podatek: na vsem svetu se v vseh krogih stalno poudarja, kako bo le vedno višja izobrazba množic kos vedno večjemu tehnološkemu razvoju na svetu. Hkrati se po vsem svetu govori o tem, kako je treba raven in tudi mrežo šolstva dvigniti in razširiti, ker sedanje šolstvo ne ustreza zahtevam. In vendar se nikjer na svetu, razen v kakem redkem primeru, ne najde dovolj sredstev za šolstvo, za oboroževanje pa je vedno in povsod sredstev dovolj, in to kljub temu da se za oboroževanje potroši 40 odst. več kot se porabi za šolstvo. In še en primer. Danes se porabi samo za oboroževanje toliko, kolikor je leta 1900 znašala vrednost vse svetovne proizvodnje.

Če pa se bo oboroževanje na vsem svetu nadaljevalo v sedanjem tempu, bomo čez obilnih 30 let porabili za oboroževanje toliko, kolikor znaša vrednost vse današnje svetovne proizvodnje.

Na koncu še majhno primerjavo, ki sicer nima toliko zveze z vsem, kar smo doslej zapisali, ki pa jo je vredno zabeležiti vsaj kot zanimivost: med prvo svetovno vojno je predstavljala višek vohunstva slovita Mata Hari, ki je dobavljala vesti na najbolj preprost način, med drugo svetovno vojno smo imeli razne «rdeče orkestre» ali slavne Sorgeje, ki so imeli na razpolago že perfektne radio-oddajne postaje, pred nekaj leti so v Sovjetski zvezi sestrelili ameriško vohunsko letalo «U-2», ki ga je pilotiral ameriški pilot — vohun Powers, sedaj pa krožijo okoli Zemlje ameriški in sovjetski umetni sateliti, ki sproti beležijo sleherno podrobnost, ki bi mogla «zanimati» Pentagon ali Kremelj ali kako drugo prestolnico, seveda prvenstveno vrhovne štabe. In vse to za «varnost» sveta, ki prehaja iz vojne v vojno.

NOVOST NA KNJIŽNI POLICI

Ladislav Kiauta: Na bojni črti osemnajste

Dne 14.9.1943 je bila ustanovljena iz Levstikove brigade, zapadnodolenjskega odreda in Ljubljanske brigade, nova 18. divizija NOV in PO Jugoslavije, divizija, ki je združevala VIII., IX. in X. brigado. Ta nova partizanska enota je delovala na Dolenjskem, Notranjskem in posegla celo v boje v Gorskem Kotaru, vsekakor pa na tistem slovenskem ozemlju, kjer je bilo jedro osvobodilnega boja. V tej enoti je bilo mnogo odličnih borcev, komandantov, javnih in kulturnih delavcev, pa tudi bojni uspehi so bili veliki. Zlasti po kapitulaciji Italije in v zaključnih vojnih operacijah so borci 18. divizije odigrali pomembno vlogo. Zato je bilo ne samo potrebno, temveč je bila tudi moralna dolžnost, da delo te partizanske enote ostane zapisano in tako ohranjeno kasnejšim rodovom. To delo je opravil publicist Ladislav Kiauta, ki je napisal knjigo o 18. diviziji, knjigo, ki jo je pod naslovom NA BOJNI ČRTI OSEMNAJSTE pravkar izdal založniški zavod Borec.

Ime Ladislava Kiaute ni neznano. Ta predvojni novinar in publicist, pa tudi pod imenom Evstahij Čok znani humoristično-satirični pisatelj, je že med vojno napisal dvoje del. Eno od njih Obtožujemo, je bilo opozorilo na uničevalna nemška taborišča, drugo pa Na poti v svobodo je bila zbirka reportaž s pohoda 14. divizije na Štajersko. Kljub temu pa je knjiga NA BOJNI ČRTI OSEMNAJSTE Kiautovo najobsežnejše delo. Gre za resnično veliko opravljeno delo, ki ga kaže že preko 700 strani obsegajoča knjiga, predvsem pa obilica obdelanega gradiva in množtvo podatkov, ki jih takšno delo prinaša.

Kronika 18. divizije bi bila pravzaprav kronika vseh brigad, ki so divizijo sestavljale. Kronik posameznih brigad pa še ni, čeprav se deloma že pišejo. Knjiga o osemnajsti diviziji je tako poskus zgodovinskega orisa, — je zapisal pisatelj sam — kolikor ga je bilo mogoče približati po razpoložljivih virih in obsežnosti teme. Treba je vedeti, da je bilo delovanje te divizije povezano z dejavnostjo drugih enot, na drugi strani pa je bilo delovanje tako obsežno, da bo usklajeno in tehtno analizo delovanja divizije napisalo šele pero veščega vojaškega zgodovinopisca. Zato je Kiautova knjiga zgodovinski oris, napisan na podlagi vseh razpoložljivih virov, ustnih in pisanih, že obstoječih knjig in dokumentov, oris, ki naj prikaže dejavnost divizije, na drugi strani pa vso veličino borbe in velikih žrtev.

Snov svoje knjige je avtor razdelil kronološko na pet delov, ki se dele na vrsto poglavij. V prvem delu je prikazan prvi čas delovanja divizije do konca nemške ofenzive v oktobru 1943. Drugi del, z naslovom Pot bratstva in enotnosti zajema obdobje do februarja 1944. V tem delu je prikazano delovanje divizije v Gorskem Kotaru. Tretji in četrti del, ki sta najobsežnejša, sta posvečena bojem enot 18. divizije do pred konca vojne. Zadnje poglavje govori le še o zaključnih operacijah.

Knjiga govori torej o vsej dejavnosti divizije in njenih enot. Pisana je natančno, jasno, preprosto, vendar se pisatelj vseskozi sklicuje na dokumentacijo. Čeprav je pripoved omejena predvsem na prikaz dogodkov, akcij, spopadov in borb, je vendar pisanje vseskozi zanimivo.

Sl. Ru.

PREJELI SMO

BOREC. Izdaja zavod «Borec», Ljubljana, 1970 št. 3.

NAŠA ŽENA. Izdaja KDAŽ Slovenije. April 1970.

MATICA. List izseljenika Hrvatske. Zagreb, mart 1970.

ZDRAVSTVENI VESTNIK. Glasilo slovenskega zdravništva. Marec 1970.

JUGOSLAVIJA U SVETU. Medjunarodni odnosi i spoljna politika Jugoslavije, 1941-1969. Novinsko izdavačko preduzeće Mladost, Beograd, 1970. Poglavja: Borba za nezavisnost i integritet 1941-1948. Dosledna politika nezavisnosti. Provera i potvrda koegzistencije. Aktivna miroljubiva koegzistencija i načela spoljne politike Jugoslavije. Jugoslavija i zemlje u razvoju. Savremeni svet i Jugoslavija.

VITA ITALIANA. Documenti e informazioni. Ed. Presidenza del consiglio dei ministri. 1969 n. 11.

IL TOURING. Bollettino d'informazioni turistiche del TCI. Marzo 1970.

IL CONFRONTO. Edizioni Dedalo. Milano, Marzo 1970.

Servizio informazioni AVIO. Periodico di vita scolastica e amministrativa. Roma, gennaio-febbraio 1970.

Prevod URADNEGA VESTNIKA dežele Furlanije-Julijske Benečije (26. februarja 1970).

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Težave prehodnega značaja, ki jih boste morali sami premostiti. Ne budite k življenju starih nasprotij.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Zelo boste nervozni in to bi vam znalo škodovati, ker boste kaj napak napravili.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Izkoristite iniciativo, ki je vsekakor dobra. Primeren trenutek za razčiščenje starega nesporazuma.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Prišlo bo do spora, ki vam bo dobrodošel. Drugič več previdnosti. Razumevanje in počitek med domačimi.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Izkoristite vsak svoboden trenutek za počitek. Kontrolirajte svojo in tujo občutljivost. Preveč nervoze.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Zelo ploden dan, pa čeprav bo dela bolj malo. Z razumevanjem boste preprečili nepotrebne prepire.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Rešite staro poslovno obveznost, da se vam ne bo opletala. Vaš osebni uspeh bo še narasel.

ŠKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Odločno po začrtani poti, ker vam je uspeh zagotovljen. Ne upajte na uspeh pri osebi, ki ste jo komaj spoznali.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Proti večeru boste ugotovili, da dan ni bil izgubljen. Prijeten obisk ali srečanje.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Veliko obljub in upanja, bolj malo pa konkretne pomoči. Umaknite se na oddih med svojce.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Težav ne bo veliko, toda tudi uspehi bodo pičli. Preveč ste občutljivi in vas razburi vsaka neprimerna beseda.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Vse adute imate vi v rokah, vendar morate pravilno z njimi ravnati. Zelo živahen večer, ki pa vas bo utrudil.

RADIO TELEVIZIJA

TOREK, 31. MARCA 1970

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.30 Jutranja glasba; 11.35 Slov. narodne; 11.45 Harmonike; 12.00 «Pratika»; 12.15 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Orkester; 17.20 Program za mladino; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Komorni koncert; 19.10 Otroški zbori; 19.20 Humor v slov. literaturi; 19.35 Jazz; 19.45 Zbor Glasbene matice; 20.00 Šport; 20.30 Dvorak: «Vrag in Katarina;» 21.20 Pogled za kulise.

TRST

12.10 Plošče; 14.35 Tretja stran; 15.10 Juke box; 15.45 Radijska priredba; 16.10 Čelist Ugo di Fazio; 16.45 Orgle na Goriškem.

KOPER

6.30, 6.45, 7.30, 10.00, 12.30, 14.00, 14.30, 16.00, 17.00, 19.15, 22.30 Poročila; 6.40 Jutranja glasba; 7.40 Vesela glasba; 8.00 Otroški kotiček; 8.30 Operne arije; 9.00 Glasbeni tris; 9.30 Izberite si sami program; 10.15 Prisluhnimo jim; 10.45 Ansambel Monkees; 11.00 Bostonski simf. orkester; 11.30 Pariški sprehodi; 11.45 Glasba in pesem; 12.00 in 12.45 Glasba po željah; 14.05 Jug. v svetu; 15.30 Melodije; 16.05 O morju in pomorstvu; 16.20 Poje I. Kohont; 16.30 Za mlade poslušalce; 17.30 Popoldanski recital; 18.00 Prenos RL; 19.00 Poje L. Battisti; 19.30 Prenos RL; 22.10 Motivi za vsakogar.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila; 8.30 Jutranje pesmi; 12.10 Kontrapunkt; 12.38 Od dneva do dneva; 13.15 Program s Celentanom; 14.16 Program za prijetno popoldne; 16.20 Veliko plošč za mladino; 18.00 Dogodki in ljudje; 18.45 Plošče Durium; 20.15 Donizetti: «Le convenienze e le sconvenienze teatrali»; 22.15 Mednarodni festival lahke glasbe.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 19.30 Poročila; 8.40 Protagonisti; 10.00 Radijska priredba; 10.15 Poje M. Fidenco; 10.35 Telefonski pogovori; 14.00 in 16.50 Poljudna znanost; 15.03 Mala enciklopedija; 16.00 in 16.45 Sanremo 1970 in druge pesmi; 17.55 Glasbeni aperitiv; 19.05 Stari in novi pevci; 20.10 Glasbeni kvizi; 22.10 Skladbe Čajkovskega; 22.43 Radijska priredba.

III. PROGRAM

10.00 Koncert za začetek; 11.15 Sodobna ital. glasba; 11.45 Španska komorna glasba; 12.20 Monteverdi in Scarlatti; 13.00 Mozartova serenada 525 in Beethovnova romanca št. 1; 14.00 Skladbe za pihala; 15.30 Simf. koncert; 17.10 Angleščina; 17.40 Jazz; 18.15 Gospodarska rubrika; 18.45 Šesta celina; 19.15 Večerni koncert; 21.30 Mednarodna tribuna skladateljev.

FILODIFUZIJA

8.00 Koncert za začetek; 8.45 Sibeliusova Finska op. 26; 9.05 Polifonija; 9.30 Sodobna ital. glasba; 12.00 Na sporedu je Bartok; 12.20 Paganinijeva Sonata št. 1; 13.30 Portret avtorja: Galuppi; 14.15 Antologija interpretov.

SLOVENIJA

6.00, 7.00, 10.00, 13.00, 15.00, 19.30 Poročila; 6.50 Na današnji dan; 8.04 Operna matineja; 9.05 Sodnik pred sodiščem; 9.35 Trio S. Žnidaršiča; 9.45 Slov. narodne; 10.15 Pri vas doma; 12.10 Inštrumenti se vrstijo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Od vasi do vasi; 13.30 Priporočajo vam...; 14.05 Glasba mladih; 14.25 Plesni orkester; 14.40 «Na poti s kitaro»; 15.40 Verdi: iz opere «Traviata»; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Beethovnova dela; 18.00 Aktualnosti; 18.15 V torek na svidenje!; 18.45 Svet tehnike; 19.00 Lahko noč, otroci!; 19.15 Štirje kovači; 20.00 Melodije; **20.30 I. Silone: Prigoda ubogega kristjana**; 21.30 Iz slov. lažje glasbe; 22.15 Jug. glasba; 23.05 B. Šömene: Prvi april; 23.15 Popevke; 23.40 Ljubljanski jazz ansambel.

ITAL. TELEVIZIJA

12.30 Znanstvena antologija; 13.00 Risani filmi; 13.30 Dnevnik; 17.00 Spored za najmlajše; 17.30 Dnevnik; 17.45 Program za mladino; 18.45 Nabožna oddaja; 19.15 Sto let ital. industrije; 19.45 Šport in ital. kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 Balzac: «Mercadet»; 22.30 Potovanje v Romunijo; 23.00 Dnevnik.

II. KANAL

19.00 Nemščina; 21.00 Dnevnik; 21.15 Ko človek izgine; 22.05 Glasbeni program.

JUG. TELEVIZIJA

20.00, 23.55 Poročila; 9.55 Govor preds. Tita v zvez. skupščini — prenos Beograd; 10.55, 14.45 TV v šoli; 11.55, 15.35 Ruščina; 12.15 Splošna izobrazba: Domači mojster; 15.55 TV vrtec; 16.10 Angleščina; 17.20 Narodna glasba; 18.15 Obzornik; 18.30 Top-pops; 19.05 V vzgoji ni receptov; 19.25 Osnove; 19.45 Cikcak; 21.35 Luchino Visconti: Zemlja drhti — ital. film.

šport šport šport šport šport šport

NOGOMET — A SKUPINA C LIGE

Triestina zaigrala poslednjo priložnost

Tržačani so razočarali svoje občinstvo

TRIESTINA: Colovatti, Kuk, Martinelli; Del Piccolo, Varnier, Moretti; Ridolfi, Giacomini, Paina, Scala, Ive (po 62' Marchesi) 12 Chendi.

SOTTOMARINA: Bubacco, Drigo, (po 73' Crippa), Gallio; Visentin, Riccardi, Veglianetti; Gurian, Monaco, Tresoldi, Schiavo, Rizzi. 12 Seda.

SODNIK: Levrero iz Genove.

Približno 5.000 gledalcev. Sodnik je opomnil Iveja in Paino. Kotov je bilo 7:1 (5:0) v korist Triestine.

Še en neuspeh na domačih tleh. Triestina je znova prikazala slabo igro in je dovolila skromnim nasprotnikom, da so si s previdno, pa čeprav često neurejeno obrambo, zagotovili točko. Nastop Triestine je toliko bolj nerazumljiv, če pomislimo na odlično igro, ki jo je moštvo predvajalo v Trevisu, kjer je močnega nasprotnika povsem nadvladalo in je bilo celo bližje zmagi kot domačini. Pred lastnim občinstvom pa je Triestina ponovila igro s Pro Patrio in je tako dokončno (in tokrat zares) zamudila priložnost da obdrži stik z vodečimi ekipami.

Kriza Triestine je opazna zlasti na sredini igrišča, kjer ni več igralca, ki bi znal urejati igro in nuditi napadalcem priložnost za zadetek. Giacomini je bil zopet le senca odličnega režiserja, ki smo ga bili navajeni videti v prvih prvenstvenih tekmah, Scala pa še zdaleč ni dosegel ravni prejšnjih let. Mladi Moretti, ki je v Trevisu izstopal s svojo taktično zrelostjo in točnimi podajami, se več casa ni mogel otresti (razumljive) treme, saj je bil na domačem igrišču debutant. Pri tem pa mu niso pomagali ostali, tako da je v prvem polčasu tudi on le redkokdaj uspešno posegel v igro.

Prepuščen samemu sebi je napad Triestine še enkrat odpovedal. Na Iveja v takih tekmah res ni mogoče računati, čeprav je najnevarnejši strel v prvem polčasu nosil njegov podpis. Paina je igralec, ki najbolj «občuti» slab dan Giacominija, kot se je izkazalo že v marsikateri tekmi. Postavni Riccardi ga je zato brez težave nadzoroval. Ostal je le požrtvovalni Ridolfi, ki je s svojo borbenostjo in gibčnostjo vodil najuspešnejše prodore, znana pa je njegova pomanjkljivost v zaključkih, tako da res ni bilo mogoče upati na gole. Na svoji ravni je bila obramba, ki pa ni imela veliko dela, ker so se gostje odpovedali napadu in so raje igrali na sredini igrišča, kjer so preko Visentina in Monaca držali stalno prednost. Če sta predvsem ta igralca uredila vrste gostov, pa je rezultat v nekaj primerih rešil še odlični Bubacco. Sodnik je bil odličen vse do sredine drugega polčasa, ko je nekajkrat oškodoval Triestino. «Na piki» je imel predvsem Paino, ki si je s stalnim ugovarjanjem in s pretvarjanjem v kazenskem prostoru zaslužil opomin.

Že v 1. minuti se je Triestina predstavila z lepim prodorom, ki ga je začel Moretti in zaključil preko Kuka Ridolfi. Bubacco je nevarni strel branil. 2 minuti kasneje je vratar gostov z lepim skokom odbil močan prosti strel Giacominija, gostje pa so imeli edino priložnost tekme v 20. minuti, ko Gurian ni znal izkoristiti neodločnosti tržaške obrambe. V 24. minuti je prvič priklical nase pozornost Ive s krasnim strelom, ki je švignil mimo vratnice, v 34. minuti pa je bil Paina nekoliko prepozen po strelu Ridolfija. V 42. minuti je Varnier izvedel prodor po vsem igrišču in je z ostrim strelom prisilil Bubacca k težavni paradi v kot. Strel je izvedel Scala in Paina je z glavo zadel vratnico. To je bil edini dogodek, pri katerem je Triestino ovirala tudi smola. Stanje v drugem polčasu se ni spremenilo. Triestina je imela še vedno pobudo v svojih rokah, pritisk na vrata gostov se je v določenih presledkih tudi povečal, igra pa je postajala tudi vse bolj kaotična. V 63. minuti je Triestina pripravila in zgrešila stoodstotno priložnost. Veglianetti je slabo prestregel Marchesijev strel in žoge se je polastil Giacomini, ki se je znašel sam pred vratarjem, njegov strel je bil zelo šibek in Bubacco še sedaj razmišlja kako mu je uspelo odbiti strel z nogo. Zadnja nevarnost za njegova vrata pa je nastala v 75. minuti, ko je Ridolfi izvedel podajo z desne in Marchesi je v zraku izvedel krasen strel, ki pa je bil žal netočen.

uk

A LIGA

11. POVRATNO KOLO

IZIDI

Bari - Verona	1:1
Bologna - Cagliari	0:0
Torino - Brescia	1:0
Inter - Fiorentina	3:0
Juventus - Milan	3:0
Sampdoria - Palermo	1:0
Roma - L. Vicenza	1:0
Napoli - Lazio	1:1

LESTVICA

Cagliari	26	14	10	2	34	11	38
Juventus	26	14	7	5	40	15	35
Inter	26	12	9	5	31	18	33
Milan	26	11	9	6	32	20	31
Fiorentina	26	13	5	8	34	29	31
Napoli	26	10	9	7	24	19	29
Torino	26	11	7	8	19	22	29
Roma	26	8	10	8	23	30	26
L. Vicenza	26	9	6	11	28	28	24
Bologna	26	5	13	8	18	21	23
Lazio	26	9	5	12	26	30	23
Verona	26	6	10	10	21	25	22
Sampdoria	26	5	11	10	18	28	21
Bari	26	4	10	12	9	26	18
Palermo	26	5	7	14	20	40	17
Brescia	26	4	8	14	18	33	16

Prihodnje kolo

Bari - Inter, Cagliari - Palermo, Juventus - Brescia, L. Vicenza - Sampdoria, Milan - Torino, Napoli - Bologna, Roma - Fiorentina, Verona - Lazio.

A SKUPINA C LIGE

IZIDI

Alessandria - Verbania	4:0
Treviso - *Biellese	3:1
Lecco - Marzotto	1:0
Legnano - Seregno	2:0
Novara - Solbiatese	3:1
Padova - Derthona	2:1
Rovereto - Pro Patria	1:1
Trevigliese - Monfalcone	1:1
Triestina - Sottomarina	0:0
Venezia - Udinese	1:1

LESTVICA

Treviso	28	12	15	1	36	17	39
Lecco	28	15	9	4	34	19	39
Novara	28	14	10	4	34	18	38
Triestina	28	12	11	5	23	12	35
Solbiatese	28	9	14	5	30	22	32
Rovereto	28	10	12	6	25	16	32
Legnano	28	10	10	8	23	14	30
Alessandria	28	10	10	8	31	22	30
Udinese	28	5	18	5	18	22	28
Seregno	28	10	7	11	29	27	27
Padova	28	7	12	9	16	21	26
Verbania	28	8	9	11	23	30	25
Sottomarina	28	8	9	11	18	23	25
Venezia	28	5	15	8	18	25	25
Monfalcone	28	5	14	9	21	27	24
Pro Patria	28	6	12	10	18	26	24
Trevigliese	28	5	11	12	12	24	22
Derthona	28	5	11	12	12	24	21
Marzotto	28	—	14	11	13	29	20
Biellese	28	6	6	16	21	32	18

Prihodnje kolo

Derthona - Lecco, Marzotto - Alessandria, Monfalcone - Legnano, Pro Patria - Novara, Seregno - Venezia, Solbiatese - Trevigliese, Sottomarina - Biellese, Treviso - Rovereto, Udinese - Padova, Verbania - Triestina.

V 3. AMATERSKI NOGOMETNI LIGI

Enajsterica Primorca zapravila izenačenje

Union je iztrgal dve točki Stocku

Stock — Union 1:2 (0:2)

Na kriškem igrišču je tokrat Union res zasluženo osvojil zmago ter s tem dve dragoceni točki. Lahko rečemo, da so Podlonjerci proti Stocku igrali le v sedmih, kajti v moštvu so nastopali trije rezervni igralci, za katere vemo koliko veljajo, eden pa je igral kljub temu, da je bil poškodovan. Poleg tega pa se je moral Nadlišek, eden najboljših Unionovih napadalcev, premestiti v obrambo, kjer se ni preveč znašel. Ako upoštevamo vse to, lahko brez skrbi rečemo, da so Unionovi igralci dali res vse od sebe, da so ohranili zmago proti tehnično močnejšemu nasprotniku, ki je celotno tekmo napadal, ter nenehno pritiskal na podlonjersko obrambo. Kljub temu pa mu je uspelo le enkrat premagati vratarja, ki ima največ zaslug za to, da ni šlo še več golov v mrežo, saj je reševal tudi skoraj nemogoče strele.

Ves prvi polčas je Stock napadal, toda gole je dal le Union. Tržačani so imeli tri izredne priložnosti za gol, ko so se znašli pred praznimi vrati, ter bi bilo dovolj, da bi se kateri izmed njihovih igralcev pred vrati žoge le dotaknil. Vsakokrat pa jih je zaustavila prisebnost vratarja, ki je reševal z akrobatskimi skoki. Tržačani res niso znali izkoristiti svoje premoči. Union pa je svoj prvi gol dosegel že v 2. minuti igre, ko je sodnik dosodil prosti strel. Medtem ko so igralci Stocka mencali pri postavljanju zidu, je Fontanot streljal ter pod prečko poslal v mrežo. Drugi gol pa je prišel v 43. minuti: zopet je bil strelec Fontanot, ki je prisebno izkoristil podajo Poropata z leve ter je v loku znova ukanil nasprotnega vratarja. Za las pa je takoj nato zgrešil mrežo Dodič.

Drugi polčas je bil precej podoben prvemu; morda je bila igra le bolj mirna vse do 20. minute, ko je Stock skrajšal razdaljo. Gol je prišel po zmedi v obrambi Uniona, ki je vse do tedaj odlično odbijala vse napade Stocka. Podlonjercem se je poznala utrujenost, kajti vse preveč so se morali upirati bolj napadalnemu nasprotniku. Kljub vsemu poznejšemu trudu, Stocku ni uspelo izenačiti, medtem ko bi Union kmalu dosegel še svoj tretji gol, pravično plačilo za vse napore v tej neizenačeni tekmi.

Primorec — Libertas Opčine 1:2 (0:1)

Popolnoma zaslužen poraz Primorca, ki je v tekmi z openskim Libertasom zaigral bolje šele v zadnjih 15 minutah igre. Trebenci so bili na igrišču slabi, brez smisla za igro, bili so vedno na kupu in se niso smotrno razporedili ter skušali tako nadoknaditi pomanjkljivosti v napadalni vrsti. Ta je tokrat še bolj šepala, kajti manjkali so krilci, izključeni prejšnjo nedeljo. Tudi ponoven prihod v ekipo Bogdana Čuka ni bistveno spremenil položaja v neučinkovitem trebenskem napadu. Delno opravičilo za to je morda tudi nemogoče igrišče pri Sv. Alojziju. Valovit teren je v prvem polčasu preprečil Primorcu skoraj gotov gol, ki bi lahko spremenil potek celotnega srečanja. Trebenci pa ne morejo iskati nobenega opravičila v tem, da je bil nasprotnik močnejši. Nasprotniki so bili le bolj spretni, startali so na vsako žogo. Z dolgimi podajami jim je uspelo obiti trebensko obrambo ter so večkrat ciljali v vrata. Bili pa so netočni, sicer bi bila razlika v golih precej večja.

Najprej sta Čuk in P. Kralj zgrešila vrata zaradi slabega terena. Preveč sta se obotavljala, tako da jima je pred vrati žoga ušla. V 20. minuti prvega polčasa pa preide Libertas v vodstvo. Žoga je bila v zraku, njihov krilec je skočil najviše ter z glavo potisnil v mrežo. Reakcija Primorca je bila dokaj medla, saj ni bilo nikogar, ki bi bil zmožen preiti v protinapad. V 15. minuti drugega polčasa zmeda pred trebenskimi vrati, ki ostanejo prazna, eden izmed nasprotnih igralcev se žoge le dotakne ter doseže drugi zadetek za svoje barve. Šele proti koncu polčasa se Primorec nekoliko bolje organizira ter prične sistematično napadati. V 35. minuti dosodi sodnik prosti strel Trebencem, P. Kralj poda do Zlobca, ki pošlje žogo pod prečko. Vratar se je žoge sicer dotaknil s prsti, a strel je bil premočan. Nekaj minut pred koncem bi Primorec lahko izenačil. Živec je streljal od strani ter zadel spodnji rob prečke. Vseeno pa bi bilo morda izenačenje preveliko plačilo za raztresene trebenske igralce.

Radi

* * *

V ostalih srečanjih 3. amaterske nogometne lige ni prišlo do nepričakovanih rezultatov. Dosegli so namreč naslednje izide:

Libertas Prosek - Zarja	0:2
Rolanese - Primorje	1:5
Devin - COOP	0:2
Vesna B - CG Opčine	2:1

V 2. amaterski ligi pa sta tako Breg kot Vesna osvojila po eno samo točko. Breg je igral neodločeno proti Itali 1:1, Vesna pa proti S. Canzianu 0:0.

KOŠARKA — V jugoslovanskem prvenstvu

Olimpija državni prvak 9 sekund pred koncem

Ljubljančani so že šestič osvojili najvišji naslov v državi

Ljubljanska Olimpija si je priborila naslov letošnjega jugoslovanskega državnega košarkarskega prvaka prav v poslednjih sekundah prvenstva. V zadnji prvenstveni tekmi z Zadrom v Zadru so Ljubljančani sicer ves čas vodili. Toda prav 19 sekund pred koncem tekme je Djerdja zadel koš s katerim je svojemu moštvu prvič v tej tekmi pridobil prednost ene točke: 77:76. V tem izredno dramatičnem finalu je tako kazalo, da bo Olimpija zapravila naslov državnega prvaka, čeprav je bila v kar 21 kolih na prvem mestu lestvice. Ljubljančani so po prejetem košu skoraj obupani pognali v napad, pod nasprotnim košem pa je prejel žogo prav tisti njihov igralec, ki je imel dotlej najbolj nesrečno roko: Verbič je namreč v zadnjih dveh minutah zapravil kar tri koše in je s tem v veliki meri pripomogel, da je Zadar nadomestil svoj zaostanek petih točk. Razen tega se je Verbič znašel še v izredno težkem in nerodnem položaju, ko je tvegal še četrti met: prav ta pa je skončal skozi obroč in Olimpija je bila zopet v vodstvu (za eno točko 78:77). Čeprav je ob tem zadetku bilo do konca tekme le še 9 sekund, pa je manjkalo le za las, da Olimpija zopet ni prejela koša: Jelič je pritekel pod ljubljanski koš, vrgel, toda odlični Jelovac mu je žogo v zraku prestregel in tako preprečil zanesljiv poraz. Do konca tekme je v tistem trenutku manjkala namreč le še ena sekunda in če bi Jelič zadel, bi bil poraz neizbežen.

Veselje v taboru Olimpije je bilo seveda po tako dramatični tekmi in tako težko priborjenem naslovu državnega prvaka nepopisno. To je pa tudi razumljivo, saj predstavlja za Olimpijo osvojitev naslova državnega prvaka prav v letu, ko bo v Ljubljani svetovno košarkarsko prvenstvo, še dodatno priznanje.

Za naslov sta se letos potegovali še predvsem peterki Crvene zvezde (ki je v zadnji tekmi premagala Rabotničkega z 78:67) in pa Jugoplastike (ki je s precejšnjimi težavami odpravila Maribor s 93:81 potem, ko je ta celo vodil).

Košarkarski prvaki Jugoslavije

1945	JLA
1946—1955	C. zvezda
1956	Proleter
1957	Olimpija
1958	Beograd
1959	Olimpija
1960	Beograd
1961—1962	Olimpija
1963—1964	Beograd
1965	Zadar
1966	Olompija
1967—1968	Zadar
1969	C. zvezda
1970	Olimpija

KONČNA LESTVICA

Olimpija	22	18	4	2137:1761	36
C. zvezda	22	17	5	1391:1750	34
Jugoplastika	22	17	5	1913:1669	34
Lokomotiva	22	14	8	1984:1890	28
Beograd	22	14	8	1718:1633	28
Zadar	22	10	12	1704:1755	20
Rabotnički	22	10	12	1653:1631	19
Borac	22	9	13	1734:1827	18
Partizan	22	8	14	1751:1752	16
Željezničar	22	8	14	1632:1669	16
Radnički	22	7	15	17:801775	14
Maribor 66	22	6	22	1447:2292	0

PLAVANJE

COUTRAI, 30. — Na mednarodnem plavalnem tekmovanju za Trofejo šestih narodov v Coutraiu v Belgiji je zmagala Z. Nemčija, ki je zbrala 329,5 točke. Sledile so: 2. Italija 308,5; 3. Švedska 289; 4. Francija 246; 5. Španija 245,5; 6. Belgija 118,5 točke.

ODBOJKA — V MOŠKI D LIGI

V izredno lepem srečanju tudi Libertas žrtev Krasa

Neprimerno obnašanje turjaških navijačev in igralcev

LIBERTAS TURJAK — KRAS 0:3 (11:15, 2:15, 16:18)

LIBERTAS: Furlan, Sverzut, Scavaretto, Portelli, Faefoglia, Gergolet (k), Trentin in Cantarut.

KRAS: Kobal, Guštin, Škrinjar, Škrk, Drasič (k), L. in M. Budin, B. in L. Milič.

SODNIK: Barazutti iz Vidma, stranski sodnik: Tren (Go); zapisnikar: Brezigar (Go).

V soboto zvečer je bilo na sporedu v Sv. Petru ob Soči anticipirano srečanje sedmega kola moške odbojkarske D lige med Libertasom iz Turjaka in Krasom z zgoniške občine. Odbojkarski strokovnjaki so pričakovali z velikim zanimanjem, kako se bo Kras odrezal proti tako močnemu nasprotniku po zadnjem, ne preveč prepričljivem nastopu. In igrišče je dalo tokrat nesporen odgovor: Krasova šesterka je pokazala veliko zrelost in uigranost vseh oddelkov. Tako je Kras dokaj prepričljivo dokazal, da upravičeno vodi na skupni lestvici in da bo šesterka nudila svojim navijačem še marsikatero zadoščenje. «Belordeči» so se prikazali v čisto drugi luči kot prejšnjo soboto proti Torriani. Videli smo vseskozi vrhunsko odbojko, ki se je opirala na nadpoprečne tehnične poteze in pa na izredno borbenost, kar je pripomoglo, da je tekma pridobila na zanimivosti.

Na žalost pa je tekmo deloma skvaril sodnik in pa nešportna domača publika. Sodnik Barazutti je namreč v prvem setu piskal Libertasu nekaj dvomljivih prekrškov, kar je sprožilo nebrzdano reakcijo navijačev in predvsem igralcev iz Turjaka, ki so pokazali le malo športne zrelosti in so se često zaganjali v sodnika kot razkačeni sršeni. To razburjenje pa je doseglo višek ob koncu tekme, ko se je sodnikov stolček krepko zamajal, za kar so seveda poskrbeli domači igralci. Poleg tega so igralci Turjaka in domača publika neumesno ozmerjali sodnika, ki se je zatekel v slačilnico in... bruhnil v jok. Vsekakor obnašanje, ki ne sodi k odbojkarski tekmi!

V takih pogojih je imel Krasov trener prof. Drasič polne roke dela, da je miril svoje mlade igralce, katere je to napeto vzdušje zelo razburilo. Kras je zaigral na višku svojih moči in je s svojo racionalno igro stalno držal nasprotnika v šahu. «Belordeči» so dobro lovili servise, posluževali so se sistema «četrtega na mrežo» in na tak način je imel Kras stalno tri tolkače v napadu. In prav napad je bil najpozitivnejše dejstvo sobotnega nastopa, saj so krasovci vseskozi pošiljali na nasprotnikovo igrišče prave «bombe», ki so skoraj vedno zadele «v črno». Pa tudi sicer je šesterka dobro zdržala in prav v najtežjih trenutkih so se znali igralci najbolje uveljaviti.

Turjak, kar se tehnike tiče, ni nobena velesila, vendar predstavlja s svojo borbenostjo in z iznajdljivostjo na mreži stalno nevarnost za nasprotnika. Tokrat pa so domačini naleteli na odlično razpoloženo Krasovo šesterko in usoda Turjačanov je bila od vsega začetka zapečatena.

V prvem setu se je vnela že v začetku ostra bitka in zaradi napetosti vzdušja je pokazal Kras znake živčnosti, saj je zgrešil celo vrsto servisov. Tako je Turjak povedel z 9:7, toda ob tem stanju je Kras zajezil nasprotnikove napade. Po dolgem pritisku je Kras po devetih menjavah zanesljivo povedel s 13:9. Do konca seta sta obe ekipi zbrali še vsaka po dve točki.

V drugem setu ni mogel Libertas zdržati Krasovega ritma in «belordeči» so močno povedli (9:0). Ta niz je bil pravi monolog Krasa, ki je prepustil nasprotniku le dve točki.

Tretji set je bil tehnično in agonistično najboljši. Turjak je povedel s 3:0. Toda tudi tokrat se je Kras pravočasno postavil v bran in po kar devetnajstih (!) menjavah servisa povedel z 9:3. Domačini so se borili kot levi, da bi iztrgali gostom set. Uspelo jim je tudi zmanjšati razliko na 10:11. Kras je nanizal še tri točke in pri stanju 14:11 zapravil prvo match-žogo. Nepričakovano pa se je ob tem stanju Turjak razigral in povedel s 15;14 ter 16:15, toda obakrat niso znali domačini izkoristiti set-žoge. To je seveda izkoristil Kras, ki je osvojil tudi ta niz in tako še bolj utrdil svoj položaj na lestvici. Da si lahko bralci ustvarijo sliko, kako je bil ta set borben in dramatičen, naj navedemo še statistični podatek: 45-krat sta si ekipi izmenjali servis, preden je Kras prišel do osemnajste točke!

—bs—

Totocalcio

Bari — Verona	X
Bologna — Cagliari	X
Brescia — Torino	2
Inter — Fiorentina	1
Juventus — Milan	1
Napoli — Lazio	X
Roma — L. Vicenza	NV
Sampdoria — Palermo	1
Venezia — Udinese	X
Prato — DD Ascoli	2
Savona — Olbia	X
Messina — Sorrento	1
Potenza — Pro Vasto	X

KVOTE
12 — 3.018.300 lir
11 — 122.100 »

HOKEJ NA LEDU

STOCKHOLM, 30. — Z zmago nad Švedsko s 3:1 je Sovjetska zveza zopet osvojila naslov svetovnega hokejskega prvaka. Končna lestvica tega svetovnega prvenstva je namreč taka:

1. Sovjetska zveza 18 točk; 2. Švedska 15; 3. ČSSR 11; 4. Finska 10; 5. V. Nemčija 5 in 6. Poljska 1 točko.

ŠAH — V BEOGRADU

SZ - ostali svet «dvoboj stoletja»

BEOGRAD, 30. — V veliki dvorani Doma sindikatov v Beogradu se je včeraj ob navzočnosti okrog dva tisoč ljubiteljev šaha in pod pokroviteljstvom predsednika Zveznega izvršnega sveta Mitje Ribičiča, ki je udeležence osebno pozdravil, pričel šahovski dvoboj Sovjetska zveza — ostali svet.

Napovedi so na strani sovjetskega moštva. To so potrdili tudi rezultati prvega kola, po katerem sovjetsko moštvo vodi s 5,5:4,5.

Končni rezultati prvega kola:
Spaski — Larsen remi
Petrosjan — Fisher 0:1
Korčnoj — Portisch remi
Polugajevski — Hort 0:1
Geller — Gligorić 1:0
Smislov — Reshevsky remi
Tajmanov — Uhlman 1:0
Botvinik — Matulovič 1:0
Talj — Najdorf remi
Keres — Ivkov remi

ATLETIKA

LEGNANO, 30. — Na mednarodnem krosu «5 mlinov» je zasedel Jugoslovan Korica odlično 2. mesto za Kenijcem Temujem. Lestvica tega 9 in pol km dolgega teka je bila naslednja:

1. Naftali Temu (Ken.) 30'37"8
2. Danijel Korica (Jug.) 30'53"8
3. Pauli Ndoo (Ken.) 30'57"4
4. Gaston Roelants (Bel.) 31'34"6
5. Franco Arese (It.) 31'59"4
6. Dušan Grahovic (Jug.) 32'01"6
7. Giuseppe Cindolo (It.) 32'06"4
8. Ivan Kovačič (Jug.) 32'16"2 itd.

Med mladinci je zmagal Jugoslovan Bogoljub Jovanovič.

TOTIP

1. —	1. Vatson	1
	2. Crocialetto	2
2. —	1. Ibsen	2
	2. Zalaca	X
3. —	1. Rustico	2
	2. Perma	2
4. —	1. Honos	1
	2. Fatidico	X
5. —	1. Ogaden	2
	2. Cortignano	2
6. —	1. Grado	2
	2. Caullaux	1

KVOTE
12 — nobenega zadetka
11 — 41.368 lir
10 — 19.219 lir

Jugoslovanska nogometna prvenstva

1. ZVEZNA LIGA

Izidi

Čelik - Hajduk	3:1
Beograd - C. zvezda	4:2
Bor - Maribor	2:1
Velež - Zagreb	2:1
Vardar - Sarajevo	1:0
Željezničar - Olimpija	2:2
Dinamo - Vojvodina	2:0
Radnički (N) - Radnički (K)	2:0
Partizan - Sloboda	0:0

Lestvica

Željezničar	21	12	6	3	38:20	30
C. zvezda	21	13	2	6	46:27	28
Dinamo	21	10	8	3	33:18	28
Velež	21	10	6	5	39:31	26
Hajduk	21	11	3	7	32:20	25
Beograd	21	8	9	4	31:21	25
Radnički (N)	21	10	4	7	26:21	24
Partizan	21	8	8	5	20:18	24
Sarajevo	21	7	9	5	21:18	23
Sloboda	21	7	8	6	22:20	22
Bor	21	5	10	6	23:27	20
Maribor	21	7	5	9	21:30	19
Vardar	21	7	3	11	16:29	17
Vojvodina	21	5	6	10	23:32	16
Čelik	21	4	8	9	21:33	16
Radnički (K)	21	5	4	12	19:28	14
Olimpija (—3)	21	5	3	13	23:38	10
Zagreb	21	1	6	14	11:34	8

Prihodnje kolo

Hajduk - Partizan, Sloboda - Radnički (N), Radnički (K) - Dinamo, Vojvodina - Željezničar, Olimpija - Vardar, Sarajevo - Velež, Zagreb - Bor, Maribor - Beograd, C. zvezda - Čelik.

2. ZVEZNA LIGA — ZAHOD

Izidi

Rudar - Varteks	2:0
Jedinstvo - Trešnjevka	0:0
Split - Rijeka	0:0
Ljubljana - Borac	1:4
Karlovac - Zadar	3:4
BSK - Šibenik	0:0
Orijent - Lokomotiva	2:0
Metalac - Železničar	3:2

Lestvica

Rijeka	19	15	3	1	46: 7	33
Borac	19	14	4	1	54:16	32
Karlovac	19	12	1	6	27:20	25
Rudar	19	9	6	4	26:18	24
Orijent	19	11	1	7	33:19	23
Metalac	19	8	6	5	28:33	22
Trešnjevka	19	9	1	9	25:23	19
Železničar	19	6	6	7	24:23	18
Varteks	19	6	5	8	25:26	17
Jedinstvo	19	6	5	8	17:21	17
Šibenik	19	7	2	10	18:26	16
Ljubljana	19	5	3	11	23:37	13
Zadar	19	4	5	10	20:33	13
Split	19	3	6	10	10:26	12
BSK	19	4	4	11	12:37	12
Lokomotiva	19	1	6	12	15:39	8

SLOVENSKA LIGA

Izidi

Celje-Kladivar - Slavija	1:0
Nova Gorica - Izola	0:0
Nafta - Svoboda	0:0
Ilirija - Mura	1:2
Kovinar - Rudar	1:1
Aluminij - Drava	3:3

Lestvica

Mura	12	8	2	2	37:11	18
Kovinar	12	4	5	2	24:21	15
Svoboda	12	5	4	3	19: 9	14
Aluminij	12	5	4	3	21:16	14
Rudar	12	3	8	1	19:14	14
Nafta	12	5	4	3	20:16	14
Izola	12	5	4	3	14:14	14
Ilirija	12	2	7	3	11:16	11
Celje-Kladivar	12	3	4	5	10:20	10
Nova Gorica	12	3	2	7	9:22	8
Slavija	12	2	3	7	10:18	7
Drava	12	0	6	6	12:28	5

Prihodnje kolo

Aluminij - Celje-Kladivar, Drava - Kovinar, Rudar - Ilirija, Mura - Nafta, Svoboda - N. Gorica, Izola - Slavija.

ZAHODNA CONSKA LIGA

Izidi

Tabor - Sava	1:0
Lesce - Usnjar	preloženo
Zagorje - Triglav	0:1
LTH - Hrastnik	preloženo
Koper - Primorje	4:0
Tolmin - Adrija	1:0

Lestvica

Koper	12	8	3	1	31: 9	19
Triglav	12	7	4	1	37:11	18
Zagorje	12	5	4	3	27:14	14
LTH	11	4	3	4	12:11	11
Tolmin	12	4	3	5	21:24	11
Adria	12	4	3	5	20:26	11
Tabor	12	4	3	5	16:35	11
Hrastnik	11	5	0	6	20:18	10
Sava	12	2	4	6	13:19	8
Lesce	11	1	3	7	8:26	5
Primorje	12	2	0	10	11:37	4

Prihodnje kolo

Tolmin - Tabor, Adria - Koper, Primorje - LTH, Hrastnik - Zagorje, Triglav - Lesce, Usnjar - Sava.

VOJNI ROMAN SLOVENSKEGA NARODA

Prežihov Voranc

DOBERDOB

Ilustrira dr. R. Hlavaty

92

Lebring

Med molitvijo je Leča hitro razklenil svoje roke in za kuratovim hrbtom naglo pokazal svojemu tovarišu kretnjo svoje desnice da ni nič. To je pomenilo, da Leča malo prej ni našel v Fanedlovem plašču, ki ga je obesil v zakristiji, nobenih cigaret, in ravno tako tudi ne v žepih suknjiča, katerega mu je med oblačenjem duhovske obleke naglo pretaknil. Torej nič! S tovarišem sta se spogledala in razumela. — Navadno je v kuratovih žepih bilo vedno najti kakih boljših cigaret ali smotk. Oba ministranta sta žalostno povesila glavi za kuratovim hrbtom.

Potem je vojni kurat moral na prižnico. Če bi ne bil prisiljen, bi gotovo ne šel tja, toda ukazano mu je bilo, da mora vsako nedeljo pridigovati. Vojni kurat Fanedl je bil človek, ki so mu zadostovala tri leta za tako temeljito spremembo njegove miselnosti, kakršne večina njegovih tovarišev vse dolgo življenje ne more doseči. Ko je odhajal na fronto, je bil mlad, navdušen in odkritosrčen v vseh pogledih. Tudi tista pridiga, katero je govoril ob odhodu bataljona št. 100 na dvorišču lazaristovske kasarne, mu je prihajala iz srca. Potem je tudi sam odšel na fronto. Dve leti fronte pa sta zadostovali, da se je vrnil zlomljen na duši in na telesu. To je bilo tembolj čudno, ker je bil Nemec po rodu. Potem je začel piti. Nato je postal top in ravnodušen do vsega, kar mu je pred časom bilo še sveto in zveličavno

V Lebringu bi njegova naloga ne bila lahka, ako bi jo hotel izpolnjevati v duhu vojaške komande, čeprav bi ji stal nasproti tak, kakršen je bil pred tremi leti, zvež, zaupljiv, verujoč v obe oblasti, ki jima je služil. V sedanjem stanju, ves razbit, poln dvomov, brez temelja pod nogami, pa ji je bil seveda še veliko manj kos. Zato je od stvarnosti skušal pobegniti s pomočjo alkohola.

S prižnice se je najprej z dolgim pogledom ozrl po polni cerkvi. Dasiravno ni bilo v taborišču za cerkev nobene vnetosti, še manj pa smisla, so jo taboriščniki vendar napolnjevali. Fanedl je nekaj trenutkov molče strmel po obrazih, ki so gledali vanj. To so bili Namersti, Žinki, Skobirji, Barfussi, Kalivode, Štefaniči, Grumi, Zege, Palirji, Segali, Ahmedbegoviči, Lokote, Dorni, ki so nedeljo za nedeljo prihajali predenj. Čeprav razen svojega sluge Leče ni poznal nikogar, je te obraze vendar do vseh podrobnosti imel vtisnjene v spomin. — Vedno eni in isti obrazi, zastrmljeni, vprašujoči, zastrašeni, zbegani, porogljivi, proseči, preklinjajoči ali pa izzivajoče ravnodušni obrazi, ki jih srečuješ bodisi na Doberdobu, v Roverettu, v Karpatih, v Strnišču ali v Lebringu... Kaj naj jim pove, da bi mogel nanje pričarati druge, nove izraze, da bi postali tisti, ki so zbegani, mirni, ki so porogljivi, zaupljivi, ki so ravnodušni, goreči, in ki preklinjajo, da bi molili...?

Vojni kurat Fanedl je vedel, da taki čudeži niso v njegovih močeh, zato je pridigal rajši tako, da bi obrazi ostali vsaj taki, kakršni so strmeli vanj. Povedal ni nič. Govoril je kakih deset minut, ko je opazil, da se nekateri, naravnost vanj obrnjeni obrazi podaljšujejo. Tedaj je hitro zaključil z besedami:

«— — — in na razvalinah Golgote boste z menoj vred gradili nove templje. Amen!»

Še tišji, kakor so prihajali, so soldati zapuščali barako s križem. Zunaj pred pragom so se jim obotavljali koraki, kot bi v tem kratkem času, ki so ga prebili pod nizko streho, pozabili, od kod so prišli in kam se morajo vrniti. Za njimi je s tenkim glasom pozvanjal zvon, ki ga je gonil Leča.

V pisarni komandanta taborišča Lebringa je bilo prijetno. Menda je bil to edini prijetni prostor v taborišču. Ne le da je pisarna bila prijetno razgreta, prijetno je bilo tudi vse njeno lice. Stene so bile gladke in okusno tapecirane, pohištvo pa, ki je bilo v njej, je bilo zelo srečno izbrano. Nadvse udobni so bili zelenkasto drapirani fotelji ter širok divan v kotu, ki je služil komandantu obenem lahko za posteljo, kadar ga je delo zadržalo čez noč v pisarni. Tudi okna so bila zadosti velika in so prostor naravnost razkošno razsvetljevala, čeprav so zadnji čas od zunaj pritrdili nanje močne, železne mreže.

Kljub temu je tistega zimskega jutra dovolj obširni prostor postajal skoraj pretesen, dasiravno sta v njem bili le dve osebi, in sicer podpolkovnik pl. Fortis ter feldvebel Rom. Podpolkovnik Fortis je kot zastopnik komandanta taborišča, penzioniranega generalnega majorja Adamovicha, ki je bil zaradi išiasa priklenjen na svojo posteljo, sprejemal poročilo feldvedla Roma iz karantenskega oddelka. Ta oddelek je bil šele pred kratkim priključen taborišču v Lebringu, navzlic temu da se ga je taboriščna komanda branila z vsemi štirimi. V karantenski oddelek so pričeli tlačiti bivše ruske vojne ujetnike, ki so se vračali iz Rusije. Bil je na najskrajnejšem koncu taborišča, kjer so spraznili nekaj barak in jih hkrati oddelili od ostalega taborišča z močnimi, visokimi plankami, vrh katerih so potegnili še nekaj vrst bodeče žice. Razen tega so ob ograji postavili močno stražo, ki je imela nalogo ustreliti vsakega, ki bi se oddelku približal brez dovoljenja.

Feldvebel Rom je bil takoj premeščen iz invalidskega oddelka v karantenskega, kjer so predvsem potrebovali energičnih ljudi.

Medtem ko je podpolkovnik Fortis razburjen korakal po pisarni, je feldvebel Rom kakor grešna duša stal ob mizi in obupanega obraza strmel zdaj v podpolkovnika, zdaj skozi okno pred seboj. Nenadoma se je Fortis ustavil pred njim, mu pogledal v tolsti, a mrzli obraz ter rekel:

(Nadaljevanje sledi)

Zaostritev političnega položaja v Latinski Ameriki

V Buenos Airesu poskus ugrabitve diplomata SZ

Poskus se je ponesrečil zaradi posega argentinskega policista - Protestna nota sovjetske vlade

BUENOS AIRES, 30. — V argentinski prestolnici je prišlo do poskusa ugrabitve diplomata, ki je bil to pot neki sovjetski predstavnik. Gre, vsaj tako trdijo sovjetske diplomatske oblasti, za pomočnika trgovskega oddelka Jurija Pivovarova, katerega so ugrabitelji baje ranili z udarcem pištole po glavi. Pivovarov je sedaj na svojem domu, kjer je pod nadzorstvom svojega zdravnika.

Kaj se je pravzaprav zgodilo v bližini sovjetskega veleposlaništva, ni še znano. Sovjetsko poslaništvo je le demantiralo vest, da je šlo za poskus ugrabitve dveh diplomatov.

Nekoliko drugačno verzijo dogodka je podal Hugo Zamora, ki je čuvaj neke garaže v bližini sovjetskega veleposlaništva. Zamora je izjavil, da sta dva sovjetska diplomata v družbi svojih žena hotela parkirati avto v garaži. Nenadoma so se približali avtu 4 moški, ki so prisilili ženski, da stopita iz avta. S pištolami v rokah so moški skočili v avto ter se odpeljali z veliko naglico. Zamora je še pripovedoval, da sta ženski začeli kričati na ves glas in da je njune klice slišal neki argentinski policist. Ta je ustrelil z brzostrelko v smeri bežečega avtomobila. Ena od krogel je preluknjala gumo na zadnjem kolesu, druga pa je razbila šipo na zadnjem delu avtomobila. Na ovinku so se vrata avtomobila odprla in eden od diplomatov je zletel na cestišče. Ponesrečencu so menda priskočili na pomoč ljudje iz sovjetskega poslaništva in se še ne ve, če je bil ranjen. Zamora je še dodal, da je avto prevozil še kakih 100 metrov, nakar se je ustavil. Vse potnike so baje prepeljali v tri različne bolnišnice (ena je menda vojaška).

Ta verzija morda ne odgovarja resnici, kajti sovjetsko veleposlaništvo je takoj sporočilo, da je poskus ugrabitve zadeval samo eno osebo.

Pozneje je sovjetska agencija «Tass» sporočila, da je sovjetska vlada ostro protestirala pri argentinskem odpravniku poslov v Moskvi zaradi poskusa ugrabitve. V diplomatski noti, ki so jo izročili argentinskemu predstavniku Federicu Erhartu Del Campo je rečeno, da kampanja proti sovjetskim predstavnikom onemogoča, da bi ti normalno opravljali svoje dolžnosti. Politični opazovalci sicer menijo, da je sovjetska grožnja o poslabšanju diplomatskih stikov med Argentino in SZ sicer pretirana, toda nihče si ne dela glede tega prevelikih iluzij.

Politično stanje v Južni Ameriki se zaostruje z dneva v dan. Odkar je praktično propadla zamisel «kmečke revolucije» po zgledu, ki je južnoameriškim revolucionarjem prišel s Kube, se je odporniško gibanje proti preživelim režimom v Latinski Ameriki odločilo za skupne teroristične nastope. Začele so si slediti ugrabitve druga za drugo. Najbolj znan je v bližnji preteklosti primer ugrabitve ameriškega vojaškega atašeja v Santo Domingu. Tudi v tem primeru je ameriška vlada «svetovala» dominikanski, naj stori vse, kar je v njenih močeh, za osvoboditev diplomata. Dominikanska vlada je sprejela zahtevo ter osvobodila 20 revolucionarnih zapornikov.

Ameriški diplomati v Južni Ameriki so pred časom zahtevali, naj njihova vlada ne dela v takih primerih pritiska na južnoameriške oblasti. Njihov nasvet ni žel nobenega uspeha, ker ameriška vlada lažje žrtvuje svoje južnoameriške zaveznike, kot pa samo enega svojega diplomata.

Verjetno se je zaradi tega brezizhodnega stanja porodila pri nekaterih ljudeh («varnostne službe») zamisel, da bi na ugrabitve ameriških diplomatov odgovorili z ugrabitvami sovjetskih predstavnikov. Zanimivo je, da je zagrozila z ugrabitvami sovjetskih diplomatov neka organizacija, ki sploh do sedaj še ni bila znana. Imenuje se baje «Mano».

Zadnji dogodek v Buenos Airesu postavlja torej drugo proti drugi največji sili na svetu. Morda ne na diplomatski ravni, toda gotovo na ravni obveščevalnih služb, ki delajo na tem področju. V čigavo korist? Brez dvoma ne v korist delovnega ljudstva, ki že desetletja in desetletja občuti težko pest domačih nasilnikov, ki jih brezpogojno podpirajo severnoameriški mogotci iz vrst gospodarskih in finančnih krogov.

Vozila sunbeam rapier, BMW 2000 in alfa romeo 1750 na testu za primerjanje, ki ga je organizirala holandska televizija. Največ točk je zbral avto vrste alfa in tako potrdil svojo kvaliteto

Leo Kovačič 60-letnik

Leo Lucijan Kovačič je slavil 60. leto. Težko bi našteli, kaj vse je preživel v teh 60 letih, prepričani smo le, da bo še dolgo tako delaven in mladosten kot doslej. Dijak, študent, poštni uradnik v Ljubljani in Murski Soboti, uslužbenec zavarovalne banke, se je med okupacijo kot star komunist takoj priključil osvobodilnemu gibanju in delal v tehniki vojnega komiteja KPS. Oktobra 1941 je prispel kot ilegalec v naše mesto. Januarja 1943 je bil aretiran in obsojen na 30 let zapora. Po internaciji, ki ga je zanesla tudi v Alžir, je spomladi leta 1944, ko se je vrnil, vodil urad za zvezo v Napoliju, pozneje pa se je pridružil tretji prekomorski udarni brigadi in se udeležil številnih bojev.

Po osvoboditvi je postal član biroja mestnega komiteja ljubljanske partije in predsednik okrajnega odbora Ljudske tehnike, sedaj je predsednik mestnega odbora Ljudske tehnike. Za svoje dolgoletno delo na tem področju, kateremu se ni izneveril, je prejel pred kratkim zlato plaketo «Borisa Kidriča». Odlikovan je še s spomenico prvoborca, z redom za hrabrost, redom bratstva in enotnosti druge stopnje in drugimi odlikovanji, ki so zasluženo priznanje prizadevnemu «fantu z Mosta na Soči».

PO VESTEH IZ BEOGRADA

Doslej 14 primerov skupnih naložb v jug. gospodarstvu

Združevanje gospodarskih enot v sosedni republiki - Zaključeno II. zasedanje italijansko-jugoslovanske skupine za strojegradnjo

Pri Zvezni gospodarski zbornici v Beogradu so pred kratkim ustanovili posebno komisijo za tako imenovane «integracije» v gospodarstvu ter imenovali za predsednika novega organa dr. Dušana Janičića. Ta je na nedavni tiskovni konferenci povedal nekaj zanimivih podatkov o tem, kako se razvija proces gospodarskega integriranja v zveznem merilu in kako napreduje vlaganje tujega kapitala na jugoslovansko tržišče.

Govornik je povedal, da je prišlo v Jugoslaviji v letu 1968 do 355 združitev gospodarskih organizacij in podjetij, lansko leto pa se je število integracij povečalo za 453, ali, v relativni vrednosti, za 23%. Zanimivo je tudi, kdo vse se v sosedni republiki združuje, da bi bolje kljubovali konkurenci, zdržal na tržišču, povečal svoje proizvajalne zmogljivosti ali storilnost proizvodnih dejavnikov: lani so zabeležili 149 primerov združitve v gostinstvu, 141 v kmetijstvu, 64 v industriji, 44 v obrtništvu, 24 na področju komunalnih dejavnosti, 16 v prometu, 9 v gradbeništvu in 3 v gozdarstvu. Podjetja pa se iz raznih razlogov tudi razhajajo: lani so v Jugoslaviji zabeležili 56 takšnih primerov, zanimivo pa je, da jih je od tega odpadlo na kmetijstvo kar 13.

Kar zadeva vlaganje tujega kapitala v jugoslovansko gospodarstvo, pa je dr. Janičić na tiskovni konferenci povedal, da je v zadnjih dveh letih, to je od trenutka, ko je stopil v veljavo ustrezen zakon, prišlo do 14 mednarodnih sporazumov. Na domačih tleh so takšne dogovore sklenila naslednja podjetja: Crvena zastava iz Kragujevca (dve pogodbi), Drvoplast z Reke, Beograjski grafički zavod iz glavnega mesta, Cinkarna iz Celja, Top iz Zagreba, Idrija iz istoimenskega mesta, Kamen iz Pazina, Elektrosrbija iz Beograda, Konus iz Slovenskih Konjic, Kromos-Katran-Kutrilin iz Zagreba, Progres-Invest iz Beograda ter podjetji Energoinvest in UNIS iz Sarajeva. V teku pa so dogovori za sklenitev še dveh sporazumov, pri katerih bosta sodelovali tovarna Vega iz Ljubljane in podjetje Zora iz Ohrida. Skupna vrednost deleža, ki so ga tuje firme podpisale pri 14 doseženih sporazumih, znaša 43 milijonov dolarjev.

Končno je dr. Janičić povedal, da so jugoslovanska industrijska podjetja lani sklenila z inozemskimi firmami 157 sporazumov o industrijskem sodelovanju. V tej zvezi velja pripomniti, da se je prav te dni v Beogradu zaključilo II. zasedanje italijansko - jugoslovanske delovne skupine za strojegradnjo, na katerem so se strokovnjaki z obeh strani razgovarjali tudi o sodelovanju na industrijskem področju, o skupnem raziskovalnem delu in o skupnem vlaganju kapitala. Na razgovorih je ponovno prišlo do izraza, da italijanski poslovni svet vse premalo pozna jugoslovansko zakonodajo v zvezi z vlaganjem tujih finančnih sredstev in zlasti o upravljanju skupnih podjetij oziroma organizacij.

Luise Strong umrla v Pekingu

TOKIO, 30. — Japonska agencija «Kyodo» je včeraj javila, da je v Pekingu umrla 84-letna ameriška časnikarka Luise Strong, ki je preživela na Kitajskem večji del svojega življenja. Vodila je informativni list v angleščini «Pisma s Kitajskega», ki so ga izdajali v Pekingu. Strongova je pogosto nastopala v javnem življenju in javno obsojala ameriško politiko, še posebno v zvezi z vojno v Vietnamu.

BARCELLONETTE (Francija), 30. — Danes zjutraj je snežni plaz zasul tri smučarje, ki so preživljali velikonočne praznike v La Croix de l'Alpe. Reševalne ekipe so takoj nastopile in uspelo jim je, da so enega od treh smučarjev še živega pripeljali do bolnišnice. Na žalost pa je tudi ta popoldne izdihnil.

KLJUB STROŽJIM PROMETNIM UKREPOM

Tudi letošnja velika noč v znamenju prometnih nesreč

Po včerajšnjem snežnem metežu je sonce razveselilo prebivalce v Pragi in na Dunaju

Lepo vreme in . . . prometne nesreče so obeležile letošnje velikonočne praznike.

Veliko romarjev je obiskalo Jeruzalem, kjer je monsignor Alberto Gori vodil običajno procesijo. Tudi v Pragi se je veliko vernikov udeležilo velikonočnih obredov. Toplo sonce je danes zjutraj razveselilo prebivalce Prage, ki so včeraj presenečeno gledali belo snežno odejo. Nekoliko slabše je bilo vreme na Dunaju, kar pa ni preprečilo navala turistov.

V Rimu je Pavel VI. kot običajno pozdravil ljudstvo, ki se je zbralo na Petrovem trgu in v krajšem govoru želel, da bi kmalu na svetu zavladal zaželjeni mir.

Kakor smo že omenili je na vseh cestah, še posebno na avtocestah bilo mnogo prometnih nesreč. Prometna policija iz Genove je celo prosila izletnike, naj bi se ne posluževali avtoceste, ker je bilo na njej preveč prometa. Pri Savoni sta v prometni nesreči izgubila življenje oče in sin, pet oseb pa je bilo hudo ranjenih. Pri Trevisu sta umrla zakonca, ki sta trčila v fiat 1500 z jugoslovansko registracijo, katerega je upravljal 27-letni Miliroj Savić. Mladeniča so sprejeli v bolnišnici v Pieve di Soligo s pridržano prognozo.

Deset redovnic se je vračalo iz Rima z malim avtobusom, ko je ta trčil v fiat 1500, ki ga je upravljal 26-letni Francesco Salvatori iz Torimpietre. Ena redovnica je bila na mestu mrtva ostalih devet je hudo ranjenih.

Statistike bodo povedale, če so ukrepi ministrstva za delo in od njega odvisnega inšpektorata za promet le uspeli zmanjšati število žrtev, ki jih vsako leto za velikonočne praznike žanjejo prometne nesreče.

Mirko Tepavac obiskal Indonezijo

(Od našega dopisnika)

NOVI DELHI, 30. — Državni tajnik za zunanje zadeve Mirko Tepavac je danes po končanem obisku v Indoneziji dospel na petdnevni uradni obisk v Indijo, kjer se bo z zunanjim ministrom Singhom pogovarjal o aktualnih mednarodnih vprašanjih in sodelovanju med obema državama.

V poročilu o uradnem obisku v Indoneziji in razgovorih z zunanjim ministrom Malikom so opazovalci med drugim ugotovili, da sta ministra s svojimi sodelavci našla veliko stičnih točk v zvezi s pogledi obeh držav na glavna mednarodna vprašanja. Poudarila sta važnost politike neuvrščenosti, ki igra pozitivno vlogo za okrepitev neodvisnosti, trdnosti ter družbenega in gospodarskega napredka narodov, kakor tudi v borbi proti kolonializmu in rasizmu. Ministra sta izrazila zaskrbljenost zaradi nadaljevanja vojne v Vietnamu in upanje, da bo to vprašanje rešeno na miroljuben način ob polni zagotovitvi zakonitih pravic vietnamskega ljudstva.

Ministra sta posvetila posebno pozornost vprašanju prepada med razvitimi in nerazvitimi področji in se zavzela, da bi industrijske in gospodarsko napredne države, sporazumno izdelale načrt dejavnosti, ki naj v skladu z možnostmi in potrebami držav v razvoju, zagotovi njihov gospodarski napredek. Pri proučevanju dvostranskih vprašanj sta se ministra sporazumela glede rednih posvetovanj zunanjih ministrov in višjih funkcionarjev zunanjih ministrstev ter ukrepanje za nadaljnji napredek kulturnega sodelovanja in sodelovanja na področju znanosti in tehnike. Minister Malik je z zadovoljstvom sprejel vabilo, da obišče Jugoslavijo.

Državni tajnik za zunanje zadeve Jugoslavije Mirko Tepavac je na tiskovni konferenci pred odhodom iz Djakarte izjavil, da je med sprejemom pri predsedniku Indonezije generalu Suhartu izročil vabilo predsednika Tita za obisk v Jugoslavijo. Tepavac je dejal, da je general Suharto vabilo sprejel, ni pa mogel povedati, kdaj bo lahko obiskal Jugoslavijo.

Na vprašanje novinarjev, ali politika neuvrščenosti lahko odigra pozitivno vlogo v ohranitvi nevtralnosti Kambodže, je Tepavac odgovoril, da je uveljavitev politike neuvrščenosti istočasno tudi podpora tistim, ki žele, da politika neuvrščenosti in nevtralnosti ostane osnova politike v Kambodži. «Mi neuvrščeni, se borimo proti vmešavanju drugih v naše notranje zadeve, jasno pa je, da se sploh ne mislimo vmešavati v notranje zadeve Kambodže. Zato pa s pozornostjo in zaskrbljenostjo sprejemamo položaj in ne bi želeli, da se ta neugodno odrazi v političnem razvoju tega dela sveta,» je poudaril Tepavac.

B. B.

Vdor v pariško hišo V. I. Lenina

PARIZ, 30. — Skupina šestih pariških mladeničev je prejšnje noči vdrla v Leninovo hišo, sedaj muzej, v Parizu in razbila njegov kip, prevrnila nekaj «panojev» in raztrgala nekaj slik. Na razbiti kip so pa napisali: «Podleži: imate le Leninovo truplo. Obesili bomo Zorina na Marchaisova čreva. Smrt Brežnjevu, smrt Maocetungu!» Kot znano je Zorin sovjetski veleposlanik v Parizu, Marchais pa podtajnik francoske komunistične partije.

V zvezi z vdorom v Lenipov pariški dom je KPF izdala protest, v katerem obtožuje strpnost do desničarskih provokatorjev. «Humanité» pa objavlja komentar, v katerem obtožuje dvoje organizacij — fašistično «Ordre noveau» in ekstremistično levičarsko «La gauche proletarienne».

Tragična smrt petih gasilcev

CORRY (Pennsylvania), 30. — Pet prostovoljnih gasilcev iz mesteca Corry v Pennsylvaniji je postalo žrtev strahovitega požara, ki je skoraj do tal uničil večji obrtniški obrat, v katerem so delali loščila.

Že peto uro so gasili strahoten požar, ki se je razvil in so ga širile kemikalije v tovarni, ko je prišlo do silovite eksplozije, zaradi katere je razneslo pet gasilcev (med temi je bil tudi sin poveljnika gasilskega oddelka) in 27 drugih oseb je bilo ranjenih.

Požar so pozneje omejili in pogasili. Ker v Corryju ni bilo dovolj gasilcev na razpolago, so prostovoljci prihiteli iz vseh bližnjih vasi, v katerih so še vedno — po starem evropskem običaju — organizirane skupine tako imenovanih «prostovoljnih gasilskih čet».

Nagrada predsedniku južnotirolske Ljudske stranke

V Bonnu so uradno odločili, da podelijo predsedniku južnotirolske Ljudske stranke in deželnemu glavarju dr. Silviusu Magnagu «nagrado Robert Schumann» za zasluge v zvezi z novim deželnim statutom (pravilnikom) za Južno Tirolsko. Nagrada znaša 25.000 mark (okoli 160 tisoč šil.) in jo bo maja izročil predsednik evropskega parlamenta Scelba v Strassburgu. Med nagrajenci te nagrade so bili med drugimi Jean Monnet, Walter Hallstein in Sicco Mansholt.

«Preskočil» je trbiško postajo

VIDEM, 30. — V velikonočni noči se je v Trbižu pripetilo nekaj svojstvenega. Voznik ekspresnega vlaka z Dunaja v Italijo je namreč «preskočil» trbiško postajo v centru mesta in odbrzel dalje, mimo začudenih potnikov, ki so stali na peronu.

Voznika so ustavili nekaj kilometrov dalje na postaji Trbiž (izven mesta), kjer je razburjenim kolegom mirne duše priznal, pa je popolnoma pozabil na postajo v mestu in da mu je pač žal...

V SOBOTO ZVEČER PRI BERGAMU

Policija končno iztaknila morilca 19-letnega študenta

Ujeli so ga karabinjerji zaradi nedovoljene posesti orožja - Sodnik je izdal ukaz za njegovo premestitev v zapor «Regina Coeli»

RIM, 25. — Policija je končno iztaknila prof. Mazzolenija, ki je umoril 19-letnega študenta Sebastiana Lucarellija. Aretirali so ga karabinjerji v nekem majhnem lokalu v vasi Sant'Omobono Imagna pri Bergamu, ker so ugotovili, da je nosil s seboj pištolo, za katero ni imel ustreznega dokumenta.

Zanimiva je pot po kateri je prišla rimska policija do prepričanja, da je prav profesor Mazzoleni umoril študenta. Med raznimi preiskovanji in zasliševanji so agenti zvedeli za točen potek dejanj, ki so privedle Mazzolenija do umora osebe, ki jo je imel tako «rad». Vse se je začelo, ko se je mladenič odločil, da prekine «prijateljstvo» s profesorjem. Odselil se je iz Mazzolenijevega stanovanja in se naselil v penzionu «Haeslin». Ko mu je profesor grozil, da bo vse povedal njegovim staršem, se je mladenič ojunačil, se odpravil domov in sam vse izpovedal staršem. Obljubil je tudi, da bo dokončno prekinil odnose s profesorjem in se lotil novega življenja oziroma, da se bo resno lotil študija. Ampak profesor se ni hotel vdati. Vztrajal je pri svojem in se celo skušal opreti na študentove prijatelje. Ko je ugotovil, da mu prijatelji ne morejo pomagati, ker je bil mladenič trdno odločen, je prosil za orožni list in takoj nato tudi kupil pištolo. To se je zgodilo pretekli torek.

Dalje so policisti samo sklepali. Prof. Mazzoleni je verjetno prosil študenta za «zadnje» snidenje. Lucarelli je bil v sredo z nekimi prijatelji do desetih zvečer. Ko se je odpravljal proč je povedal, da ga pričakuje neka oseba pri postaji Termini. Sestal se je s profesorjem. Z avtom «fiat 124» sta se odpeljala do Ulice Giustiniani, kjer je Mazzoleni ustrelil študenta. Vrgel ga je z avta in truplo pokril z odejo, ki jo je imel v avtu. Bilo je, kakor bi podpisal svojo obsodbo. Ko so agenti letečega oddelka pregledali odejo, so ugotovili, da so bile na njej pasje dlake in sicer dveh različnih živali. Med Lucarellijevimi znanci je imel dva različna psa samo profesor. Nekaj ur kasneje so agenti prišli do čistilnice, v kateri so očistili Mazzolenijevo obleko, ki je bila pomazana s krvjo. Kmalu so odkrili tudi kraj, kjer so očistili avtomobilske preprogice in delavnico, v kateri so zamenjali desno prednje steklo avtomobila, ki ga je prestrelila krogla profesorjeve pištole. Načelnik letečega oddelka dr. Palmieri je tedaj razposlal Mazzolenijeve slike po vseh policijskih postajah in mejnih prehodih. Tako so ga spoznali karabinjerji v vasici pri Bergamu. Aretirali so ga lahko, ker ni imel dovoljenja za pištolo. Orožni list, ki so mu ga izdali v Rimu, je namreč veljal samo za posest orožja, ki bi ga pa ne smel nesti iz stanovanja. Ko so se karabinjerji približali Mazzoleniju, je takoj segel po pištoli, verjetno da bi se ustrelil. Agenti so pravočasno prestregli njegovo roko. Tudi med prvim zaslišavanjem je bilo iz razgovora razvidno, da je nameraval narediti samomor in zato so ga celo noč stražili.

Karabinjerji so takoj obvestili agente rimske kvesture in sodnik je izdal nalog za Mazzolenijevo aretacijo in premestitev v rimski zapor «Regina Coeli». Po novih odlokih ga rimski agenti ne bodo mogli zasliševati, ker ima to pravico samo sodnik, ki bo vodil sodni postopek proti njemu.

Karabinjerji iz Bergama so našli v sobi, kjer je Virgilio Mazzoleni živel, ključe njegovega avtomobila in oporoko. To profesorjevo dejanje dokazuje, da je imel namen narediti samomor. Sorodnikom je tudi sporočil, naj ga pokopljejo poleg očeta na vaškem pokopališču, seveda samo v «primeru», da bi se mu kaj hudega zgodilo.

Profesorja Virgilia Mazzolenija so pripeljali v rimski zapor danes zvečer malo pred sedmo uro. Zaprli so ga v izolirano celico, kjer bo moral ostati na razpolago sodniku, ki vodi sodni postopek proti njemu, sam ali s pomočjo načelnika letečega oddelka rimske kvesture, ki je vodil preiskavo. Mazzoleni je takoj vprašal, kdaj ga bo sodnik zasliševal. Nihče mu tega ni znal povedati. Izjavil je tedaj, da bi rad vedel, če je tudi sodnik prepričan o njegovi krivdi, kakor trdijo časopisi, in kakšne dokaze ima. Dodal je, da ni on umoril Lucarellija in da bi rad čimprej govoril s svojim advokatom.

Izjava matere Mary Jo Kopechne

NEW YORK, 30. — Mati plavolaske, ki je umrla v avtomobilu senatorja Edwarda Kennedyja v tragični noči v Cappaquidicku — Mary Jo Kopechneve, je izjavila, da ne nasprotuje odprtju ponovne preiskave o vzrokih hčerkine smrti. Odločno pa je odbila natolcevanja, da je njena plavolasa hčerka, članica Kennedyjevega štaba, bila tudi ljubimka najmlajšega brata «predsedniške» družine. Nasprotno je izjavila, da je Mary Jo rada zahajala v družbo nekega diplomata, ki pa «je bil nekaj tednov pred tragedijo premeščen v oddaljeno deželo».

Po mnenju matere je dekle umrlo zaradi nesreče.

PROCES PROTI GRŠKIM DEMOKRATOM

Prepovedan dostop v dvorano predstavnikom združenj pravnikov

Trpinčenje političnih zapornikov - Napovedujejo novo obravnavo

Prof. Mangakis na atenskem procesu

ATENE, 30. — Pred atenskim vojaškim sodiščem se je včeraj nadaljevala obravnava proti 35 grškim državljanom, ki so obtoženi, da so delovali proti sedanjemu režimu v okviru «Demokratične fronte», bili v posesti eksploziva ter pripravljali atentate.

Včeraj je bila nedelja, toda v Grčiji je bila takšna kot vse druge, ker velika noč po pravoslavnem koledarju ne sovpada s katoliško.

Najpomembnejši dogodek včerajšnjega dne je verjetno ta: grške policijske oblasti so prepovedale tujim opazovalcem, pravnikom iz Zahodne Nemčije, Švice, Francije in Italije ter predstavnikom mednarodnega združenja pravnikov dostop v sodnijsko dvorano. Prepoved je začela veljati že včeraj popoldne. Policijski agenti, ki so na straži pred sodnijsko palačo, so izjavili prizadetim, da so pristojne oblasti preklicale dovoljenja. Neki glasnik pravnikov je izjavil, da bodo skušali, da jim notranje ministrstvo izda druga dovoljenja.

Proces proti 35 obtožencem skupine, ki je povezana z «Demokratično fronto» se je začel že pred dnevi. Že na prvih obravnavah je prišlo na dan, da so policijski organi zverinsko mučili skoraj vse obtožence, da bi dokazali, da so ti skušali strmoglaviti sedanji režim. Pogumne izjave je podal prof. Mangakis, ki je javno ožigosal ravnanje policijskih oblasti. Priznal je, da dobršen del izjav, ki jih je podpisal na policiji, odgovarja resnici, toda vse te izjave so bile izsiljene s strahovitim mučenjem.

Vojaško sodišče je na predvčerajšnji obravnavi sprejelo zahtevo, da pride pričat na sodišče policijski zdravnik Dimitrios Kapsiakis, ki naj bi poročal o Mangakisovem zdravstvenem stanju.

Danes je Kapsiakis izjavil, da je v zaporu pregledal obtoženca Mangakisa in da ni na njegovem telesu opazil sledov kakega mučenja. Izjava policijskega zdravnika je sprožila bučne proteste obtoženca in njegovega zagovornika. Na današnjem procesu je pričal Athanasios Geraris, ki je tudi v zaporu, toda zaradi pripadnosti k neki drugi prevratniški skupini. Priča je izjavila, da je prejela bombo od obtoženca Starakisa in soobtoženca Kuvelakisa (ki je na srečo odsoten). Starakis se je namreč skušal izogniti lastni odgovornosti, trdeč, da je bombo izročil Kuvelakis.

V Atenah napovedujejo, da se bo v kratkem začel proces tudi proti šestim članom uredništva lista «Ethnos», ki so obtoženi, da so v nekem članku podpirali zamisel enotne, ljudske vlade, ki bi mogla pozitivno vplivali na rešitev ciprskega vprašanja.

Pozneje se je zvedelo, da je osem tujih pravnikov, ki so prisostvovali obravnavi kot opazovalci, dokler so jim grške oblasti to dovolile, zapustili Grčijo v znak protesta. Grška vlada je v svojem sporočilu izjavila, da je prisotnost tujih pravnikov na procesu pravcata «žalitev za grško pravosodje». Odv. Karl Jaffary iz Toronta v Kanadi je izjavil, da ni bilo nobeno «dokazno» gradivo, ki je bilo predloženo atenskemu sodišču, prepričljivo za severnoameriška sodišča. Policisti so se namreč vedno uprli vsaki zahtevi obrambe, da bi povedali, iz katerih virov so zvedeli, da so obtoženci kovali zaroto.

MED PALMANOVO IN VILLESSE

Agent javne varnosti žrtev prometne nesreče

Ponesrečenec je stanoval v Rojanu - Bil je dodeljen cestni policiji za nadzorovanje prometa med prazniki - Trije ranjeni

Agent cestne policije je izgubil življenje, tri druge osebe, med katerimi je bil agent javne varnosti, pa so bile ranjene med nesrečo, ki se je pripetila v nedeljo na odseku Palmanova — Villesse avtoceste Trst — Videm — Benetke.

Da bi preprečili nesreče, ki posebno ob praznikih terjajo človeške žrtve, je poveljstvo cestne policije v Trstu ojačilo patrulje. Tudi na avto cesti so se dan in noč izmenjavali agenti, med katerimi je bil tudi 42-letni Dante Bertolano, ki je bil sicer rojen v Martignaccu pri Vidmu, a je bil po prestnem izpitu v šoli cestne policije v Ceseni 1957. leta premeščen v Trst. Tu je stanoval z 38-letno ženo Mario Vian in 10-letnim sinom Mauriziom v Ul. del Pratello 11 v Rojanu. V nedeljo so mu dodelili kot okrepitev 38-letnega agenta javne varnosti Renata Bellucija iz S. Oreste (Rim), ki sicer ni v sklopu cestne policije. Oba sta nadzorovala promet po avto cesti, ko sta opazila pri km 43,465, to je kakih 800 m pred križiščem s cesto, ki zavije proti Palmanovi ustavljen avto fiat 2300 goriške registracije. Ker si šofer ustavljenega vozila, 41-letni Giovanni Bonassin iz Tržiča, Ul. Portanzie Nuove, zaradi okvare motorja ni znal pomagati, sta mu agenta prišla na pomoč. Policijski avto z evidenčno tablico «Polizia 36848» sta s prižganimi pozicijskimi lučmi in s prižgano plavo lučjo na strehi, ustavila na zasilnem cestišču ob rumeni črti in se kmalu nato ponovno vsedla v vozilo. Tedaj je v njuno vozilo strahovito trčilo: iz neznanih in predvsem še nepojasnjenih razlogov je 22-letni Bruno Bacci iz Chioggie, Ul. S. Andrea 523, poleg katerega je Angelo Preden, prav tako iz Chioggie, privozil s poltovornjakom vrste ford po delu ceste, ki je določen za ustavljanje in se z vso silo zaril v zadnji del policijskega vozila, katerega je vrglo naprej do Bonassinovega fiata 2300, medtem ko se je poltovornjak zvrnil na desno stran.

Iz popolnoma zmečkanega policijskega avta so mimoidoči avtomobilisti potegnili hudo ranjenega Bertolana in okrvavljenega Belluccija. Žal Bertolanu niso mogli več nuditi zdravniške pomoči, ker je že med potjo proti Palmanovi, kamor so ga odpeljali, podlegel hudim poškodbam. V civilno bolnišnico v Palmanovi pa so sprejeli agenta Belluccija, kateremu so ugotovili hude poškodbe v glavi in v prsnem košu, zlom nosnih kosti in zgornjega ustnega neba, rane po obrazu in na desni nogi s poškodbo Ahilove kite, zaradi česar se bo moral zdraviti, če seveda ne bo komplikacij, kakih 35 dni. Zdravniško pomoč sta potrebovala tudi Angelo Preden, ki so ga pridržali s prognozo okrevanja v 15 dneh, in Giovanni Bonassin, ki se je lahko vrnil domov, kjer pa bo moral vseeno kakih 6 dni počivati.

Pokojnega agenta, ki je med izvrševanjem svoje službe izgubil življenje, bodo pokopali danes popoldne v Nogaredu di Prato (občina Martignacco), kamor bodo krsto s posmrtnimi ostanki Bertolana pripeljali iz mrtvašnice bolnišnice v Palmanovi.

UREDNIŠTVO: TRST - UL. MONTECCHI 6, II., TELEFON 93-808 in 94-638 - Poštni predal 559 - PODRUŽNICA: GORICA: Ulica 24 Maggio 1/I, Telefon 33-82 - UPRAVA: TRST - UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 - Telefon 37-338, 95-823 - NAROČNINA: mesečno 950 lir - vnaprej, četrtletna 2.700 lir, polletna 5.200 lir, celoletna 9.600 lir, letna naročnina za inozemstvo 15.500 lir, SFRJ posamezna številka v tednu in nedeljo 50 para (50 starih dinarjev), mesečno 10 din (1.000 starih dinarjev), letno 100 din (10.000 starih dinarjev) - Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 - Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/I., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani - 501-3-270/1 - OGLASI: Cena oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno-upravni 250, osmrtnice 150 lir - Mali oglasi 50 lir beseda — Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana». — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst